

[Justitsministeren]

Forslaget bygger på en udtalelse, som er afgivet af Justitsministeriets konkurslovsudvalg den 30. november 1989.

Efter reglerne i konkursloven mister en skyldner, der erklæres konkurs, retten til at råde over sin formue med virkning for boet, og skifteretten har pligt til at tage de nødvendige skridt til at sikre, at skyldneren ikke foretager uberettigede dispositioner. Som følge heraf træffer skifteretterne i praksis ofte bestemmelse om, at skyldnerens post skal omadresseres til den midlertidige bestyrer eller kurator. For så vidt angår selskaber m.v., som går konkurs, følger det af selskabsretlige kompetenceregler, at posten altid skal omadresseres til bostyret efter konkursdekretets afgivelse.

Postspærring har i praksis vist sig at være et nødvendigt led i konkursbehandlingen. Formålet med postspærring er først og fremmest at sikre, at alle aktiver og passiver, som er omfattet af konkursen, bliver inddraget under bobehandlingen, og skifteretternes erfaring viser, at bostyret rent faktisk ofte i kraft af postspærring får fat i værdiforsendelser og oplysninger om aktiver og passiver, som man ikke af skyldneren eller på anden måde er blevet gjort bekendt med.

Konkursloven indeholder imidlertid i dag ikke særlige regler om postspærring.

Lovforslagets hovedindhold er følgende:

Det foreslås, at skifteretten skal kunne træffe bestemmelse om postspærring, når det findes at være af betydning for boets behandling.

Som et naturligt led i de retssikkerhedsgarantier, som bør opstilles for skyldneren, foreslås endvidere, at bestemmelse om postspærring skal træffes i et retsmøde, som skyldneren er tilsagt til. Skyldneren vil kunne kære skifterettens afgørelse til landsretten enten straks eller senere.

Er der truffet bestemmelse om postspærring, skal midlertidig bestyrer eller kurator efter forslaget have ret til at åbne al post, som ikke åbenbart er boet uvedkommende. Hvis midlertidig bestyrer/kurator åbner et brev, der viser sig alligevel at være privat, må den pågældende ikke læse det. Det foreslås endvidere, at post, som ikke vedkommer boet, skal udleveres til skyldneren så hurtigt, som det er praktisk muligt.

Det foreslås desuden, at skyldneren skal have ret til at være til stede, når posten bliver åb-

net. Skyldneren skal altid have besked om tid og sted for åbningen. På denne måde får skyldneren mulighed for personligt at sikre sig, at alt går rigtigt til.

Endelig foreslås det, at postspærringen skal ophæves, når grundlaget for den ikke længere er til stede. Dette indebærer, at bostyret – således som det også følger af almindelige principper for tvangsindgreb – har pligt til løbende at overveje, om postspærringen fortsat har betydning for boets behandling.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til Tingets velvillige behandling.

Tommy Dinesen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg hermed tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af sømandsloven. (Sømands ret til fratreden ved krigsfare m.v.). (Lovforslag nr. L 50).

Jeg skal i øvrigt henvide til lovforslagets tekst og til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Duetoft (CD):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg hermed tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af sanktionerne over for Sydafrika. (Beslutningsforslag nr. B 10).

Jeg skal i øvrigt henvide til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, som ledsager det.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministre:

Spm. nr. S 53

1) Til undervisnings- og forskningsministeren af:
Arne Nielsen (KRF):

»Hvad vil ministeren gøre for i folkeskoleregi at styrke basisfagene (bl.a. dansk og matematik), der stadig undervisningstidsmæssigt udhules af et øget antal undervisningsopgaver af socialpædagogisk og fagligt indhold, som ikke er skemalagte?«

Arne Nielsen (KRF):

På baggrund af, at ca. hver 7. dansker har den danske folkeskole som daglig arbejdsplads, var det beskæmmende at opleve, at hverken statsministeren i sin åbningstale eller det fremlagte folkekatalog fra regeringen omtalte den danske folkeskole med ét eneste reelt tiltag eller nogen udviklingsplaner.

Man kan og bør næsten relevant spørge: Har den siddende regering ingen folkeskolepolitik? Der er imidlertid ikke et øjeblik tvivl om, at folkeskolen står i en brydningstid og i en tid med helt nødvendige omlægninger, så skolen hele tiden kan leve op til det nødvendige behov for grunduddannelse af vore børn og unge.

I en tid, hvor flere og flere ikke skemalagte opgaver indplaceres i skolen, og hvor kommunerne skærer – og det er noget væsentligt – i timetallet, bliver de såkaldte redskabsfag som dansk og matematik, men også holdningsfag som kristendomskundskab og historie undervisningsmæssigt stadig mere udhulet med et faldende niveau til følge.

Det er i den forbindelse, at spørgsmålet er stillet og ønskes besvaret.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Når statsministeren ikke nævnte skolen i sin åbningstale, hang det naturligvis sammen med, at ethvert barn ved, hvor meget der foregår på feltet.

Der har været afholdt Sorømøder de sidste to år om kvalitet og om indholdsreformer i skolen. Der er et forsøgsprogram i gang til 400 mio. kr., hvoraf, hvad jeg har været glad for, ca. 100 mio. kr. er gået til danskforsøg. Det fører til, at ca. 70.000 skoleelever i 3. og 4. klasse i denne tid får ekstra dansktimer i forhold til, hvad deres forgængere fik. Der er også kommet nye læseplaner stort set hele vejen rundt.

Når det gælder historie, er faget jo igen blevet obligatorisk og har nu fået en virkelig god læseplan med et afsnit, der hedder centrale kundskabsområder, som opregner alle de perioder, børnene skal have et vist kendskab til, og som derved udelukker den pluklæsning, den emnelæsning, som jeg tror vi er mange der føler har taget overhånd i en periode.

Jeg synes, at netop når det gælder skolens allervigtigste fag, som er dansk, er der så meget i gang netop i øjeblikket, i dette år, som er FN's

læseår. Evalueringen af danskforsøgene er i gang. Dansk lærerforeningen har så sent som i dag taget et initiativ ved at udsende en spændende publikation om fortælletekster fra den tredje verden, og jeg ser det som et tegn på, at modviljen mod fortælling ud fra den tankegang, at fortælling er autoritær envejskommunikation, nu er blevet afløst af en langt mere åben holdning over for fortælling. Og fortælling er i øvrigt også blev opprioriteret i kristendomsundervisningslæseplanen.

Derfor synes jeg, at der på en række felter er grund til for både hr. Arne Nielsen og andre at glæde sig over den faglige kvalitetsudvikling, som er i gang, og som efter min mening er betydeligt vigtigere på længere sigt end de reformer, vi eventuelt kan finde på herinde i salen, for det gælder med skolen som med alt andet, at det altså ikke er på ordre fra politikere og ved hjælp af paragraffer, at man skaber forandring.

Nej, det er ved, at man på skolerne, i skolebestyrelserne, i de faglige foreninger tager en masse initiativer for at stramme niveauet op, og det er netop det, der sker i øjeblikket.

Arne Nielsen (KRF):

Jeg vil gerne sige tak for svaret, men jeg synes i og for sig ikke, at ministeren svarer på det spørgsmål, der er stillet, eller også vil ministeren ikke anerkende den realitet, at undervisningstiden bliver udhulet af nye områder, der lægges ind i undervisningen, f.eks. på AIDS-området, ligesom der kan være en masse sociale opgaver, der skal løses i forbindelse med familiestrukturen, når der er indvandrer- og flytningeelever i klassen.

Man har taget en masse nye opgaver ind i skolen, men man har ikke luget ud blandt de gamle opgaver, så man bliver ved med at dænge på. Det skal ses i relation til, at timetallet jo er blevet beskåret gennem årene og netop nu er udsat for en væsentlig tidsbeskæring, da kommunerne af økonomiske grunde må gøre det.

Det er rigtigt, at der har været mange gode tiltag i skoleregi i de seneste år, men det er, som om man er gået i stå og siger: Nu må vi se resultaterne. Imens løber udviklingen jo videre, og vi står så i det paradoks, at opgaverne læses på, men udviklingen står stille, og det er sådan set denne situation, jeg mener undervisningsministeren bør give en forklaring på hvordan han vil afhjælpe.

[Arne Nielsen]

Det hjælper ikke at henvise til, at man kan løse de opgaver i klassens time, for som det fremgår af det sidste nummer af lægemagasinet Helse, er den jo for længst brugt til eller bliver gjort til et orgie i fedt, sukker og tilsætningsstoffer. Så måske burde den være en af de første timer, der bortreduceres, så man kan klare problemerne, netop når de opstår i klassen.

Jette Pors (CD):

Nu nævner ministeren selv Sorø-mødet og kvalitetsbegrebet, og det er ikke fremmed for nogen af os, der arbejder med uddannelsesspørgsmål, at kvalitetsbegrebet er noget, man både efterlyser og taler meget om i denne tid.

Men i alle mine år som dansklærer har man brugt en disciplin, som man populært kalder udfyldningsdiktat eller indsætningsdiktat, hvor eleverne indsætter enkelte ord i en trykt tekst, og hvor de fleste grammatiske tegn er udeladt.

Sammenholder vi det med den aktuelle debat, hvor mange efterlyser – også jeg selv – mere dansk grammatik i skolen, fordi vi er trætte af at høre, at eleverne ikke kan stave, vil jeg gerne spørge ministeren, om han vil arbejde for at ændre den eksamensdisciplin, som hedder udfyldningsdiktat, og eventuelt lave noget tilsvarende – det, vi kendte i gamle dage, hvor man skrev en fuld diktat, og hvor man også satte tegn – sådan at eleverne igen kan få indarbejdet dansk grammatik, der immervæk er fundamentalt vigtigt for, at man kan komme videre med fremmedsprogene.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg har aldrig lagt skjul på, at jeg mener, vi bør have en indholdsreform af folkeskolen så hurtigt som muligt, og jeg kan ikke forstå, at det skal vente så længe. Efter min mening burde det kunne finde sted i næste folketingssamling. Men det betyder ikke, at vi skal standse alle aktiviteter, indtil vi kan få en indholdsreform. Vi kan gøre en masse inden for de rammer, vi har.

Hr. Arne Nielsen peger i sit skriftlige spørgsmål – som var lidt anderledes end det mundtlige spørgsmål, han her stillede, og derfor svarede jeg også lidt anderledes – på alle disse udenværker, som især klasselærerne skal beskæftige sig med. Jeg er enig med hr. Arne Nielsen. Det er udenværkernes tyranni, som har trængt de basale skolekundskaber til side i en periode, og det er det, vi skal have befriet fagene for.

Det var også derfor, jeg startede den lille diskussion om tandlægeordningen, for hvorfor i alverden skal børn i alle de hjem, som selv kan finde ud af at bringe deres børn til børnetandlæge, gå glip af timerne i skolen? Hvis der er nogle, hvor forældrene ikke kan finde ud af det, må skolen være behjælpelig, men det tror jeg vil være et fåtal.

Tilsvarende gælder klassens time. Jeg er enig med dem, der mener, at det var en dårlig idé. Den har beslaglagt en masse timer. Der er ikke brug for den mere, og det vil være godt, om disse timer kunne blive tillagt fagene. Men tilbage står selvfølgelig, at klasselæreren har nogle emner, som vedkommende skal bruge tid på.

Og på en eller anden måde må vi altså indrømme klasselæreren den tid.

Jeg er altså sådan set enig i hr. Arne Niensens diagnose, og jeg beder ham tro på, at jeg gør, hvad jeg kan, inden for de lovrammer, der er. Jeg vil også gerne ændre lovrammerne så hurtigt som muligt, men det er jeg jo ikke ene om at bestemme.

Jeg er i øvrigt også enig med fru Jette Pors i stort set alt, hvad hun sagde, specielt når det gælder behovet for at opprioritere grammatik og tegnsætning, ikke for tegnsætningens egen skyld, men fordi manglende tegnsætning jo er et resultat af, at eleverne ikke ved, hvordan sproget er bygget op. Og det gør også arbejdet umuligt for sprog lærerne.

Om midlet lige præcis skal være den gammel dags diktat med tegnsætning, tør jeg ikke sige, men at der her er sat finger på et meget ømt punkt, som der skal gøres noget ved meget hurtigt, er jeg ganske enig i, og det er der også bred enighed om.

Arne Nielsen (KRF):

Jeg er betydelig mere glad ved det svar, ministeren gav i anden omgang. Og at man er parat til at gå i gang med en indholdsreform, er glædeligt, for det er tiltrængt ude i hverdagen. Der var engang, da man spændt mandag morgen lyttede til Radioavisen, for nu skulle man høre, hvilke gode ideer undervisningsministeren havde til at forbedre og forny folkeskolen. Det er, ligesom den stemme er forstummet lidt, men jeg håber, at den er på vej igen.

Der kunne stilles mange spørgsmål om folkeskoleregi, så jeg kunne også have valgt et andet til indfaldsvinkel. Men lad mig afsluttende stil-

[Arne Nielsen]

le følgende spørgsmål. Selv om jeg godt ved, at det ikke er undervisningsministeren, bliver det jo alligevel folkeskolens problem: Hvad vil undervisningsministeren gøre ved det generationsproblem, vi står med i folkeskolen, specielt efter sammenbruddet i forhandlingerne mellem Danmarks Lærerforening og Kommunernes Landsforening og Finansministeriet?

Pernille Forchhammer (S):

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at der på folkeskoleområdet er blevet gennemført tre love i løbet af de sidste to år.

Undervisningsministeren har været inde på det omfattende forsøgs- og udviklingsprogram, som er i gang på de forskellige folkeskoler. Og det budskab, som jeg i hvert fald fornemmer, er, at folkeskolen gerne vil have ro til at få det bedste resultat ud af de tre love, der er vedtaget, få det bedste resultat ud af det forsøgs- og udviklingsprogram, som har været i gang, og som fortsat er i gang ude på skolerne.

Jeg har forstået undervisnings- og forskningsministeren sådan, at de ændringer, der skal ske på folkeskoleområdet i fremtiden, skal ske i en overordnet koordinering og allerhelst i en samlet indholdsreform.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om den holdning, der kom til udtryk, nemlig at vi allerede i næste samling kunne gå i gang med en indholdsreform, er ministerens egen personlige holdning eller det er regeringens politik, at vi skal påbegynde lovarbejdet vedrørende en indholdsreform, før evalueringen af udviklingsforsøgene er færdig.

Jette Pors (CD):

Jeg vil begynde med at takke ministeren for svaret, som jeg selvfølgelig blev meget glad for, men jeg vil så følge det op med at spørge: Hvad vil ministeren gøre? Har ministeren de øvrige regeringspartier bag sig i den holdning, som ministeren så glædeligt tilkendegav? Hvad vil ministeren gøre? Og hvor hurtigt?

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg taler naturligvis på regeringens vegne, og derfor kan jeg også sige til fru Pernille Forchhammer, at når jeg gerne vil have en indholdsreform så hurtigt som muligt, er det ikke, fordi jeg vil have den, før vi kan få forsøgene evalu-

eret, men det er for at sige til dem, der evaluerer disse forsøg, og Udviklingsrådet, at nu synes jeg de skulle se at komme i gang, for der er intet i vejen for, at den evaluering kan blive færdig til næste sommer, og det er pjat, at det ikke sker. Jeg betragter det som et forsøg på at udsætte det. Det kan man ikke være bekendt, for der er så meget, vi bør gå i gang med. Sådan skulle det forstås.

Vi er i regeringen helt enige i, at vi skal være færdige med den evaluering på de relevante områder, før vi kan indholdsreformere. Men hvorfor skal det tage så lang tid?

Endvidere vil jeg gerne sige til fru Pernille Forchhammer, at det ikke nødvendigvis er sådan, at det hele skal foregå overordnet og koordineret. Jeg har tværtimod sagt til folk og til skolebestyrelserne, at nu skal de ikke sætte sig hen og vente på, at Folketinget løser problemerne i skolen, for det kan godt være, det tager lang tid at blive enig her i Tinget om en skoleform. Derfor bør man gå i gang her og nu med at drøfte, hvad man kan gøre inden for den gældende skoleordning; man kan nemlig gøre meget inden for den gældende skoleordning. Man bør aldrig sætte sig hen og vente på, at der træffes beslutning på Christiansborg. Så kan man jo komme til at vente længe, og somme tider er beslutningerne dårlige. Man bør altid gøre, hvad man kan inden for de gældende regler, og det er helt utroligt, hvad man kan gøre inden for den eksisterende skoleordning.

Hvad angår generationsproblemet, har jeg ikke noget svar. Lærerforeningen har foreløbig sagt nej til et godt tilbud, som kunne have hjulpet nogle ældre lærere ud på en meget fin måde, og som samtidig dermed kunne have udjævnet alderspuklen. Nu sagde de nej, og så må kommunerne vel gå i gang med at afskedige lærere på den gammeldags facon – med de konsekvenser, som både hr. Arne Nielsen og jeg kan se. Og det er vi jo begge to kede af. Men det kan regeringen ligesom ikke gøre noget ved.

Pernille Forchhammer (S):

Jeg er meget enig med ministeren i, at man inden for den gældende lovgivning kan lave mange ændringer i folkeskolen lokalt. Det, jeg spurgte om, var, om de kommende lovændringer på folkeskoleområdet ville foregå i en sammenhæng og gerne i sammenhæng med en kommende indholdsreform.

[Pernille Forchhammer]

Endvidere vil jeg gerne spørge ministeren, hvornår de sidste udviklingsforsøg forventes færdige, og hvor hurtigt han forventer at evalueringerne af dem vil kunne indløbe. Endelig vil jeg spørge ministeren, hvad han lægger i begrebet »relevante områder«, og hvem der skal udvælge, hvilke områder der er relevante, i sammenhæng med en kommende indholdsreform.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Hvad der er relevant, vil jo afhænge af politikernes intentioner. Hvis politikerne har et problemkatalog på tre eller fem punkter, og hvis det viser sig, at halvdelen af forsøgene slet ikke vedrører disse tre eller fem punkter, er der jo ingen grund til at vente på den del af forsøgene, som ikke har noget med lovændringer at gøre.

Der er masser af forsøgene, der vedrører ting, som jeg er helt sikker på ikke vil være relevante for kommende lovændringer. Det er gode ideer, som kan realiseres under en hvilken som helst lov.

Så er der andre forsøg, f.eks. sprogforsøgene, som jo er relevante for os lovgivere, fordi de kan hjælpe os med at besvare spørgsmål som, hvorvidt vi skal have indført fransk som obligatorisk tilbud i de ældste klasser, og om engelsk skal starte fra 4. klasse i stedet for fra 5. klasse, osv., og på det punkt er det vigtigt at få forsøgene evalueret, så vi om et år har et beslutningsgrundlag.

I øvrigt fik man det indtryk af fru Pernille Forchhammers indlæg, at der er en hel masse forskellige love og ting, der nu skal op at vende. Jeg gør opmærksom på, at det vigtigste har vi jo gennemført, nemlig skolestyrelsesloven. Nu er der altså disse paragraffer i folkeskoleloven, der vedrører indholdet. Det er ret få paragraffer, og det er især fagrækken. Det er den, jeg taler om, og det er kun den, jeg taler om. Den eneste lovændring, jeg har ønske om, er altså ændring af disse ret få paragraffer i folkeskoleloven, som vedrører fagrækken, samt naturligvis det, der hører til i samme gruppe: bestemmelserne om deling, prøver osv., hvor der jo blev indgået et kompromis i 1975, som vi alle kan se er uhensigtsmæssigt, men hvor det er vanskeligt at finde en bedre løsning, som kan samle flertal.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 62

2) Til *industriministeren* af:

Gade (SF):

»Vil ministeren sikre, at de firmaer, der eksporterer tekstiler til Sovjetunionen, tilbydes sådanne eksportkreditordninger, at de fortsat har mulighed for at eksportere og dermed bevare danske arbejdspladser?«

Skriftlig begrundelse

I svar på et tidligere spørgsmål fra spørgeren (S 29 af 5. oktober 1990) forklarer ministeren den nye midlertidige ordning, som Eksportkreditrådet har tilbudt. Efter det oplyste er dette tilbud imidlertid af en sådan karakter, at eksporten vil blive indstillet og mange arbejdspladser derved vil gå tabt.

Det fremgår ligeledes af presseomtalen, at konkurrerende lande eksporterer til Sovjet med betydelig bedre nationale eksportkreditordninger.

På den baggrund mener spørgeren, at ministeren må sikre, at eksportkreditordningerne ændres, således at eksporten kan fortsættes – noget, der også skal ses i lyset af EF's samlede bestræbelser for at undgå et økonomisk og forsyningsmæssigt kollaps i denne vinter.

Gade (SF):

Som det er industriministeren bekendt, er der i en del af tekstilindustrien nogle midlertidige problemer med eksport til Sovjet, hvor man ikke i samme grad kan betale til tiden, som man har kunnet tidligere. I den forbindelse har Eksportkreditrådet givet et tilbud til eksportørerne med forhøjet præmie og en lavere garanti procent, men det tilbud er udformet på en sådan måde, at det ikke løser problemerne, og dermed mister Danmark arbejdspladser. Det synes jeg er synd, og jeg vil spørge, om ministeren agter at få det ændret, således at det tilbud, der bliver givet den eksporterende industri, er bedre.

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Som det også bliver sagt fra spørgerens side, blev der omgående, da vi fik kendskab til de problemer, der var, lavet en aftale gennem Eksportkreditrådet om en forbedret ordning, og det vil sige en absolut helt usædvanlig venlig

[Industriministeren]

dispensation fra de normale eksportkreditregler.

Der er her tale om, at vi har påtaget os en risiko helt ud over det normale, har strakt elastikken så langt, som den næsten kan holde inden for de eksportkreditregler, der er gældende både her og i nabolandene og på det, der hedder shortterm-garantier, og det vil sige garantier også på den type varer, der er tale om her. Jeg må lige skynde mig at indføje, at det er garantier, der ikke kan sammenlignes med de langsigtede garantier, som de er blevet sammenlignet med i pressen. Derigennem er der blevet stillet en facilitet til rådighed for netop at afhjælpe de problemer, som virksomhederne er kommet ud i.

Vi har da også kun fra organisationerne, som har været med til at diskutere dette her, og fra industrien som helhed modtaget meget og mange anerkendende roser for initiativet, og det har derfor været meget skuffende for mig at se, at der er et par af de firmaer, som vi decideret har rettet det mod, der åbenbart ikke mener, at en præmieforhøjelse var en rimelig gengældelse for, at vi gik langt ud over, hvad der i øvrigt har været fastsat i de garantiregler, der har været.

Jeg er altså af den opfattelse, at det, vi har iværksat her, er et tilbud, som netop løser de problemer, spørgeren beder om bliver løst, nemlig at vi i denne periode, hvor pengene ikke går ind så hurtigt som tidligere, får en mulighed for at opretholde en eksport, indtil pengene igen begynder at gå ind.

Gade (SF):

Jeg skal ikke takke for indholdet af svaret, for jeg bliver også forvirret, når jeg hører svaret. Ministeren siger, at tilbudet løser problemerne. Samtidig forstår jeg på ministeren, at det er rigtigt, som jeg har fået at vide, at det faktisk betyder, at der foretages afskedigelser, at Danmark betaler en lidt dårlig politik her ved, at vi mister arbejdspladser, og at der altså er ordrer, der ikke tages ind.

Hvis det er at løse problemerne, ja, så forstår jeg ikke ret meget af det hele. Men jeg vil bede ministeren uddybe, om det er rigtigt, at der er mistet arbejdspladser, fordi denne ordning ikke tilfredsstiller behovet i virkelighedens verden, altså ude i virksomhederne – vi taler ikke om dem, der sidder bag diskene inde i organisationerne.

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Den foreliggende ordning løser de problemer, vi er blevet anmodet om at løse, og det er også den opfattelse, der er udbredt i langt de fleste danske virksomheder.

Men jeg er til gengæld i den situation, at jeg ikke kan påbyde virksomheder at benytte en ordning, som kunne løse deres problemer, og hvorvidt virksomhederne anvender en ordning eller ikke anvender en ordning, er helt op til virksomhederne selv. Løsningen ligger på bordet, og jeg vil hævde, at ingen virksomheder behøver at synes, at deres problemer ikke er løst med denne ordning.

Gade (SF):

Jeg forstår nu, at ministeren bekræfter det, som jeg også har forstået, at ordningen ikke i virkelighedens verden løser problemerne. Den gør det i ministerens hoved og i teorien, men den gør det ikke i virkeligheden.

Jeg kan nok ikke få mere ud af ministeren nu, men jeg synes egentlig, at det er lidt trist, at det er svaret.

Et enkelt uddybende spørgsmål kunne være: Er det rigtigt, at det tilbud, der er givet industrien her, er bedre end forholdene i de lande, vi konkurrerer med? Det var jeg lige ved at få indtryk af på ministeren.

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Det er en urimelig fordrejning af en af mine udtalelser at sige, at jeg bekræfter, at problemet ikke er løst.

Problemet er løst, men hvis man ikke ønsker at anvende problemløsningen, har vi ingen mulighed for at påbyde det.

Mange virksomheder ude i erhvervslivet er glade for den problemløsning, der er givet, og den har løst eksportordrer helt konkret til Sovjetunionen.

Det, jeg siger med hensyn til det, der er stillet til rådighed for virksomhederne, er, at det er ikke over for mig er påvist, at man i andre lande skulle være bedre stillet. Det, der er påvist, er, at hvis man flytter den samme ordre til et andet land, kan det godt være, at der ikke er en udestående fordring, og dermed får man garanti. Det samme vil gælde, hvis man flyttede den til Danmark.

Det, der er tale om, er, at den i pressen har været sammenlignet med nogle af de garantier,

[Industriministeren]

vi også fra dansk side har udstedt og fortsat udsteder til Sovjetunionen på det, der hedder longterm-basis, og på større projekter, og denne sammenligning er ikke rimelig.

Der er ikke nogen, der over for mig har godtgjort, at denne ordning skulle være ringere eller løse problemerne mindre end vores nabolande. Tværtimod har vi også fra andre virksomheder fået stor ros for en meget hurtig indgriben, for en meget fleksibel holdning og for at stille et tilbud til rådighed for virksomhederne, som man også ude i praktikken mener var et godt tilbud for at kunne opretholde eksporten.

Gade (SF):

Ja, det mangler jo ikke på selvros. Jeg kan ikke deltage i den, men jeg kan forstå, at jeg skal hilse de tekstilarbejdere, som nu i virkeligheden altså mister deres job, fordi denne ordning ikke er god nok i praksis, fra industriministeren og sige, at ordningen virker.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 68**3) Til miljøministeren af:****Margrete Auken (SF):**

»Vil Danmark støtte de lande, der mener, at Londonkonventionen (konvention af 29. december 1972 om forhindring af havforurening ved dumpning af affald og andre stoffer) omfatter eller bør omfatte alle former for deponering af affald under havbunden?«

Skriftlig begrundelse

Siden 1984 har der været international enighed om, at deponering af affald under havbunden er omfattet af Londonkonventionen, når deponering sker fra skibe eller platforme eller andre menneskeskabte konstruktioner til havs. Denne enighed blev tilvejebragt på nordisk initiativ i Londonkonventionen.

I takt med at dumpning og affaldseksport afvikles og forbydes, og da deponering af affald fra skibe og platforme er omfattet af Londonkonventionen, begrænses industrilandes muligheder for at komme af med affaldet uden for landets grænser.

Flere lande, bl.a. Storbritannien, overvejer nu at deponere affald under havbunden gen-

nem skakter nedgravet fra land for at omgå de internationale forbud og restriktioner. På Londonkonventionens møde i 1989 fremlagde Spanien derfor et resolutionsforslag, der fastslår, at denne form for affaldsbortskaffelse er omfattet af Londonkonventionen. Flere lande, bl.a. Mexico, Irland og Island, støtter dette synspunkt.

Det er efter spørgerens opfattelse nødvendigt at få lukket dette hul i de internationale regler om affaldsbortskaffelse. De regionale konventioner er i den forbindelse ikke tilstrækkelige.

Margrete Auken (SF):

Brugen af computere kan i hvert fald hos mig bevirke, at afsnit smutter ud af det, man skriver, og i begrundelsen for det spørgsmål, som jeg har stillet her, har jeg faktisk oprindeligt haft et jublende afsnit om et nordisk forslag til det møde, der er i Londonkonventionen i næste uge, om et totalforbud mod industridumpning.

Ministeren skal have tak – jeg skal sørge for, at det bliver sagt – men vil så også føje til, at det er præcis det, der er baggrunden for, at vi kan være bange for, at udarbejdelsen af en sådan beskrivelse kan medføre, at vi så står med noget, der måske kan være et hul i loven, nemlig at visse lande forsøger at komme af med deres industriaffald ved at hælde det ud gennem skakter fra land under havbunden.

Vi er enige om, at anbringelse under havbunden er dumpning. Jeg håber, vi også er enige om, at sådanne smutveje, hvor man begynder inde ved land, er dumpning.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Jeg er nødt til at sige, at dumpning ifølge Londonkonventionen betyder: »Enhver tilsigtet bortskaffelse i havet af affald eller andre stoffer fra skibe, luftfartøjer, platforme eller andre menneskeskabte konstruktioner på havet.«

Det vil altså sige, at vi står med det problem, at Londonkonventionens beskrivelse af dumpning ikke dækker den situation, at der er tale om skakter nedgravet fra land, og det vil sige, at fru Margrete Auken har ret i, at der er et hul.

Så kan man spørge sig selv, hvordan vi kan få fjernet dette hul. Det kan vi opnå for det første ved at ændre Londonkonventionen. Om vi venter på ordet »dumpning« eller vi tager det med som et særskilt afsnit, kan sådan set være ligegyldigt, men man kan overveje, om man skal tage det ind dér. Problemet med Londonkonven-

[Miljøministeren]

tionen er, at det jo ikke er den hurtigste forsamling til at gennemføre vedtagelser, men der sidder i øjeblikket en gruppe og arbejder med spørgsmålet, og hvis det kan føre til et resultat – og vi vil selvfølgelig støtte, at dette hul bliver lukket – er Londonkonventionen en mulighed.

Det andet, man også kunne arbejde med, og som man også godt kunne diskutere, er, at deponering fra land under havbunden bør reguleres i de konventioner, der regulerer landbaseret forurening af havet, og det er Pariskonventionen og Helsingforskonventionen.

Det tredje er, at man kunne prøve at arbejde globalt, sådan at man i forbindelse med FN's 1992-konference om miljø og udvikling prøver på at få globale aftaler. Det korte af det lange er, at selvfølgelig skal det hul lukkes. Det er et uacceptabelt hul. Det er uacceptabelt, at fordi definitionerne er sådan, så kan man altså misbruge dem. Men vi kan bare ikke med Londonkonventionens definition af dumpning bruge Londonkonventionen direkte. Det kræver en tilføjelse eller ændring.

Margrete Auken (SF):

Først mange tak for svaret, som jeg må sige næsten i enhver henseende var tilfredsstillende. Jeg kunne høre, at ministeren godt var klar over, at der er et problem med de regionale konventioner, nemlig at USA ikke er med i dem, og det vil sige, at hvis det lykkes USA at skubbe det derhen, ja, så sidder Sverige med et problem, og det kan vi selvfølgelig så mene fortræffelige ting om, men så har vi jo ikke fået løst problemet for USA's vedkommende.

Jeg er meget glad for, at ministeren siger, at vi vil støtte det, og jeg går ud fra, at det også betyder, at vi vil støtte det resolutionsforslag, der ligger – så vidt jeg ved fra Spanien – til mødet nu, for bare det ligger som en resolution, er det i første omgang en måde at komme videre med det på. Men vi vil måske nok mene, at det bedste var, om man fik det defineret som dumpning. Man kan sige, at allerede da man i sin tid – i 1984, tror jeg det var, i øvrigt i kraft af et glimrende nordisk initiativ – fik defineret »under havbunds-deponering« som dumpning, diskuterede man, om det var dumpning eller ej. Jeg mener, at det, man laver nu, også er en måde at omgå det på, så jeg forstår godt, at ministeren kan have vanskeligheder med det. Andre menneskeskabte konstruktioner som

f.eks. skakter ud under havbunden er også en måde at omgå det på. Jeg går ud fra, at ideen er faldet ministerens embedsmænd ind. Jeg vil blot sige, at jeg synes, det var det mest bekvemme, om vi bare fastholdt, at også det er dumpning.

Men o.k., jeg er meget tilfreds med ministerens svar i øvrigt og er også glad for, at ministeren ikke uden videre sagde, at vi bare kunne klare det igennem de regionale dumpninger, så kunne hun blive uvenner med Sverige og gode venner med USA, men det er måske ikke den måde, det skal foregå på.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Jeg er da enig med fru Margrete Auken i, at det havde været det mest bekvemme, hvis ordet dumpning kunne dække det, vi her taler om. Der er da også noget vist absurd i, at hvis man skyder tingene ned fra et skib og lander dem det samme sted, som hvis man skød dem ud fra land, så er det i det ene tilfælde dumpning og i det andet tilfælde ikke dumpning. Det er selvfølgelig vanvittigt, men vi må bare konstatere, at sådan er reglerne altså.

Juristerne siger i hvert fald til mig, at der er ingen tvivl om, hvordan man har defineret det, så jeg kan ikke tillade mig at sejle under bekvemmelighedsflag, jeg er nødt til at få konventionen ændret enten ved at udvide dumpningbegrebet eller ved at lave en tilføjelse.

Men i hvert fald er vi jo enige om realiteten, nemlig at det skal være noget, der dækker globalt og ikke kun regionalt, selv om en regional dækning selvfølgelig ville give os visse muligheder over for svenskerne, men så skulle det såmænd nok vise sig, at så ville man få vedtaget, at det ikke skulle ske med tilbagevirkende kraft.

Margrete Auken (SF):

Jeg vil gerne takke ministeren igen. Jeg er fuldstændig enig og vil så blot sige, at det tidligere er lykkedes os at være lige så røgede, som de var spegede, fordi det var jo faktisk det, der skete i 1984. Jeg husker, at jeg traf lederen af den amerikanske atomaffaldsindustri i New York lige efter, og han kunne bestemt godt huske, at Norden havde været lige så røget, som de var ved at være spegede i hvert fald. Så jeg mener, der ligger en god præcedens for, at vi bare ikke er værre, end de er.

Men jeg siger i øvrigt ministeren mange tak for svarene og ønsker al god vind i næste uge.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 42

4) Til *justitsministeren* af:

Ole Espersen (S):

»Er ministeren enig med den retspolitiske ordfører for den konservative folketingsgruppe, som mener, at regeringens »humane kriminalpolitik« har ført til, at de indsatte i tide og utide kan forlade fængslerne?»

Skriftlig begrundelse

Peter Sterup udtalte sig som anført i spørgsmålet i middagsradioavisen den 7. oktober 1990.

Justitsministeren (Engell):

Jeg synes, det er spændende, at hr. Ole Espersen viser så stor interesse for de taler og artikler, som den nye konservative retspolitiske ordfører, hr. Sterup, har skrevet og udsendt gennem den seneste tid. Jeg er sikker på, at både hr. Sterup og den konservative folketingsgruppe er taknemlige for den interesse, som hr. Ole Espersen viser ved oven i købet at stille spørgsmål til mig her i salen.

Alle tre spørgsmål, der er stillet, har udgangspunkt i indlæg og artikler og i taler, som hr. Sterup har holdt inden for den sidste tid.

Til det første spørgsmål kan jeg sige, at jeg allerede den 12. oktober 1990 skriftligt besvarede et spørgsmål fra hr. Sterup om reglerne for indsattes orlov fra fængslerne.

Heraf fremgik det, at efter de gældende regler er det en forudsætning for udgang, at man ikke antager, at der er en fare for misbrug. Drejer det sig om indsatte, som er dømt for farlig kriminalitet, skal der udvises forsigtighed ved vurderingen af misbrugsfaren, og det er mit indtryk, at man i Direktoratet for Kriminalforsorgen og på institutionerne tager denne opgave særdeles højtideligt og alvorligt.

Det kan også være interessant, hvis vi ser på de statistiske oplysninger. Det viser sig, at der i 1989 blev givet i alt 54.778 udgange, og heraf blev der i 168 tilfælde begået ny kriminalitet. Det svarer altså til en misbrugsprocent på 0,3.

Man kan sige, at hver eneste gang en sådan udgangstilladelse bliver misbrugt, så er det alvorligt, så er det uacceptabelt. Men jeg synes

også, at tallenes sammenhæng giver et ganske godt indtryk af, hvor mange udgange der er tale om, og hvor relativt få tilfælde der er tale om, hvor der er begået ny kriminalitet.

Men jeg vil også føje til, at vi, både Justitsministeriet og direktoratet, selvfølgelig løbende vurderer, om der er et behov for ændringer i reglerne. Jeg vil også understrege, at det er af væsentlig betydning for de indsatte mulighed for at klare sig uden kriminalitet efter løsladelsen, at de under afsoningen kan bevare forbindelsen med ægtefælle, børn og familie. Så jeg læser hr. Sterups tale som en bekymring over, at der sker disse misbrug, og en opfordring til, at man løbende følger med i udviklingen. Og det er præcis også det, jeg her har givet udtryk for at vi gør.

Ole Espersen (S):

Det er selvfølgelig ikke almindeligt, at man interesserer sig så meget for en ny ordfører. Men jeg synes, at når det næststørste parti her i Folketinget får en ny retspolitisk ordfører og denne så inden for et så følsomt og vanskeligt område som kriminalpolitikken er med til at udbrede myter, i værste forstand er med til at nedvurdere det arbejde, som kriminalforsorgens medarbejdere foretager sig, så synes jeg, der er grund til at interessere sig for det.

Det er jo ikke en hvem som helst, der siger disse ting. Det, hr. Sterup sagde, og som ministeren ikke svarede direkte på, var, at den humane kriminalpolitik – og det kan kun være regeringens politik – inden for dette område har ført til, at de indsatte i tide og utide kan forlade fængslerne. Ministeren har klart dementeret denne påstand. Dermed anser jeg også ministerens svar som en klar afstandtagen fra de udsagn, som De Konservatives retspolitiske ordfører er kommet med.

Men jeg vil gerne for en sikkerheds skyld bede ministeren bekræfte, at min opfattelse er rigtig: at ministeren altså tager afstand fra, at den kriminalpolitik, der føres her i landet, skulle have ført til, at de indsatte i tide og utide kan forlade fængslerne.

Knud Lind (FP):

Jeg skal ikke gå ind i debatten om den nye retspolitiske ordfører, men jeg vil gerne spørge justitsministeren, om de nuværende orlovsregler tillader, at en person, der er dømt for mord,

[Knud Lind]

kan få tilladelse til at afsone en del af straffen i sit hjem i stedet for i en af kriminalforsorgens anstalter.

Jeg vil også gerne spørge justitsministeren, om der findes en statistik over den kriminalitet, der er udført af personer, som har – nu står der her »i tide og utide«, det er måske også lidt stærkt – været ude af fængslerne, altså folk på orlov.

Leif Hermann (SF):

Jeg vil gerne takke ministeren for dementiet af hr. Sterups udtalelser om, at folk forlader fængslerne i tide og utide, og så blot bede ministeren bekræfte, at den politik, man har med hensyn til udgang inden for Kriminalforsorgen, fortsat vil være regeringens politik i overensstemmelse med de resocialiseringsprincipper, der nu ligger til grund for dansk kriminalpolitik.

Så vil jeg gerne spørge ministeren: Forekommer det ministeren, at det misbrug, der naturligvis forekommer i forbindelse med udgange, er alarmerende og af et sådant omfang, at der kan være anledning til at ændre på den politik eller den praksis, man har med hensyn til at bevilge udgang?

Endelig vil jeg spørge ministeren, om det antal undvigelse, der er tale om, er af en sådan karakter, at der er grund til at være bekymret over udviklingen i antallet af undvigelse.

Justitsministeren (Engell):

Jeg vil først sige til hr. Ole Espersen, at jeg har ikke, bestemt ikke, læst de udtalelser, hr. Sterup er kommet med, som en nedvurdering af det arbejde, der udføres inden for Kriminalforsorgen og Kriminalforsorgens institutioner.

Hovedsynspunktet i det, jeg har hørt refereret af hr. Sterups indlæg – men det må han bedre kunne redegøre for end jeg – det, jeg hæftede mig ved, var, at den moderne, danske kriminalpolitik først og fremmest må tage udgangspunkt i en hensyntagen til ofrene og i mindre grad til de kriminelle. Det var det bærende synspunkt.

Jeg vil sige, at der i min udtalelse heller ikke ligger nogen klar afstandtagen fra det, hr. Sterup har givet udtryk for. Jeg har understreget tallene, og hvad der er regeringens politik. Det vil jeg også vende tilbage til i mit svar til hr. Leif Hermann. Men jeg synes da, at det er rigtigt og

naturligt, at man netop i forbindelse med alvorlige misbrugssituationer tager op til overvejelse, at myndighederne gør det, at vi andre gør det, og at man også politisk tager op til overvejelse, om de regler, vi nu engang har, er tilstrækkelige, eller om de bør ændres. Hvad ellers?

Så stiller hr. Knud Lind et spørgsmål om mulighed for afsoning i hjemmet. Jeg vil henvise til en besvarelse, jeg har afgivet til Folketingets Retsudvalg netop i forbindelse med en konkret sag.

Vedrørende det statistiske: Vi har statistikker til rådighed, der belyser det, hr. Knud Lind var inde på. Jeg nævnte selv tallet her: 54.000 udgange og 168 tilfælde, hvor der er ny kriminalitet. Herudover er der også et antal tilfælde, hvor man kan sige, at de, der er på udgang, misbruger situationen, altså beruser sig eller på anden vis ikke overholder det, de har forpligtet sig til, men hvor der ikke er tale om fornyet kriminalitet. Dette statistiske materiale vil jeg selvfølgelig gerne lade tilgå hr. Knud Lind, hvis hr. Knud Lind er interesseret i det.

Hr. Leif Hermann spørger, om den linje, vi fører i dag, fortsat vil være regeringens. Det kan jeg bekræfte. Jeg mener, at de resultater, vi opnår inden for den danske kriminalforsorg, på mange måder er tilfredsstillende og gode, og at der gøres et godt stykke arbejde. Men jeg vil igen understrege, at når vi har disse grove misbrugssituationer, må det naturligt give anledning til, at vi ser, om regelsættet er tilstrækkeligt, og om de metoder, der anvendes i forbindelse med godkendelserne af udgang, er tilstrækkelige. Jeg er ikke generelt bekymret, men hver eneste gang der er en misbrugssituation, må jeg opfatte den som alvorlig og som uacceptabel.

Ole Espersen (S):

Vi er ganske enige i, at naturligvis er det uacceptabelt, hvis der foreligger misbrug. Men jeg synes godt, jeg vil svare på hr. Knud Linds spørgsmål – og så kan ministeren bekræfte, om mit svar ikke er rigtigt – at det misbrug i form af ny kriminalitet, der foreligger i forbindelse med udgang . . .

Formanden:

Hr. Ole Espersen, spørgetiden er ikke beregnet til diskussion mellem parterne, men til spørgsmål til ministeren.

Ole Espersen (S):

Derfor vil jeg bede ministeren bekræfte de oplysninger, jeg kommer med her, nemlig at der er et misbrug på 0,6 pct. af udgangstilladelser fra lukkede anstalter og på 0,1 pct., altså én promille, af udgangstilladelser fra åbne anstalter, og det tør vel siges at være meget beskedent.

Det er sådan set ikke så afgørende for mig, om ministeren vil tage klar afstand fra den retspolitiske ordførers udtalelser, det er nok for mig, at ministeren har taget afstand fra det, der blev sagt. Jeg fortolker ministerens udtalelse således, at der er taget afstand. Og det supplerende spørgsmål kan så være, at jeg anser denne afstandtagen som et udtryk for, at ministeren er uenig i, at de indsatte i tide og utide kan forlade de danske fængsler.

Leif Hermann (SF):

Jeg vil godt takke ministeren for bekræftelsen på, at den praksis, der er tale om i forbindelse med tilladelse til udgang, fortsat vil være regeringens politik som led i den kriminalpolitik, man nu engang fører.

Må jeg så spørge ministeren: Skal det forstås således, at i den praksis ligger der også, at man har taget det hensyn til ofrene for de kriminelle handlinger, som regeringen mener der bør tages i forbindelse med den slags tilladelser, som er omtalt i spørgsmålet?

Knud Lind (FP):

Jeg er fuldstændig klar over – som formanden sagde – at dette ikke skal være diskussion blandt de enkelte medlemmer. Derfor vil jeg også gerne først sige tak til ministeren for de oplysninger, han kom med før.

Men foranlediget af de bemærkninger, der er kommet, vil jeg bede ministeren om at bekræfte, at statistiske tal som de her fremkomne på 0,1 og 0,6 pct. altid er behæftet med en meget stor usikkerhed, idet tallene kun dækker de sager, der opklares umiddelbart efter pågribelsen, altså i forbindelse med udgangstilladelsen. Er det korrekt?

Justitsministeren (Engell):

De tal, hr. Ole Espersen nævner, kan jeg efter hovedet bekræfte. Jeg går ud fra, at det er de tal, der fremgår af Kriminalforsorgens Årsberetning, den statistik, der er indeholdt heri, og dermed er de selvfølgelig korrekte.

Så vil jeg sige til hr. Ole Espersen, at nu er der selvfølgelig – det har jeg da forståelse for – en betydelig portion drilleri i de spørgsmål, der er stillet her. Hr. Ole Espersen vil gerne drive kiler ned imellem den siddende justitsminister og Det Konservative Folkepartis retspolitiske ordfører. Men det skal altså ikke lykkes, hr. Ole Espersen, for det, jeg har givet udtryk for, er regeringens holdning, og det, hr. Sterup giver udtryk for, er den bekymring, der er i den konservative folketingsgruppe, når der sker et misbrug. Og hvis det ikke er en ordførers opgave at give udtryk for sådanne synspunkter, så ved jeg ikke, hvad hans opgave er.

Hr. Leif Hermann spørger, om der ikke i forbindelse med disse afgørelser er taget hensyn til ofrene. Man kan sige det på den måde, at hver gang der bliver truffet beslutning om en sådan udgangstilladelse, sker der altid en særdeles konkret afvejning, hvor man også bedømmer de muligheder, der måtte være for et misbrug, man bedømmer den pågældende indsattes forhold og optræden i øvrigt, og man vil også i langt de overvejende tilfælde indhente en udtalelse fra politiet, der har et detailkendskab til, hvad der er sket i forbindelse med den pågældende sag og andre omstændigheder.

Jeg kan da sige, at i disse sager – for langt, langt den overvejende dels vedkommende – er der enighed i indstillingen imellem Direktoratet for Kriminalforsorgen, de lokale institutioner, arrester og fængsler osv. og politiets holdning.

Så til hr. Knud Lind til sidst: Det er klart, statistik kan altid være behæftet med usikkerhed, men vi taler dog alligevel her om nogle størrelsesordener, der er til at overse.

Jeg ved, at hr. Knud Lind selvfølgelig har læst direktoratets årsberetning, men jeg vil anbefale hr. Knud Lind måske én gang til at læse de statistiske oversigter, som giver et ganske godt indtryk af, hvad der foregår.

Ole Espersen (S):

Jeg er faktisk lidt ked af, at ministeren opfatter dette som drilleri. For dem, der seriøst har beskæftiget sig med kriminalpolitik i mange år med det ubehag, det også kan medføre, fordi der er så mange myter om den kriminalpolitik, der føres, er det faktisk ikke et udtryk for et ønske om at være morsom eller drille, når man vurderer en udtalelse fra Det Konservative Fol-

[Ole Espersen]

kepartist retspolitiske ordfører, en udtalelse, der i al sin enkelthed simpelt hen er udtryk for pjat og plat. Jeg mener ikke, det ligner den konservative folketingsgruppe at gøre det på så plat en måde og i en så pjattet form, når den vurderer dansk kriminalpolitik. Det er jo det, hr. Sterup gør, og hvis det er De Konservatives holdning, når man skal diskutere kriminalpolitik, så beklager jeg det dybt.

Jeg går ud fra, at ministeren er enig med mig i, at når den konservative folketingsgruppe nærer bekymring for kriminaliteten – hvad vi alle sammen gør – så er det ikke en helt korrekt måde at udtrykke denne bekymring på, når man siger, at fangerne i danske fængsler kan forlade fængslerne i tide og utide.

Justitsministeren (Engell):

Der var ikke så meget spørgsmål i det, hr. Ole Espersen nævnte, det var vel mere en bemærkning til den konservative ordfører, men da jeg går ud fra, at vi får mange lejligheder til at diskutere retspolitik her i salen, må det vel være i forbindelse med en sådan debat, at hr. Ole Espersen fremfører sine synspunkter, og så vil hr. Sterup også have mulighed for at tage til genmæle.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 43

5) Til *justitsministeren* af:

Ole Espersen (S):

»Er ministeren enig med den konservative folketingsgruppes retspolitiske ordfører i, at de danske fængsler i realiteten alene som udgangspunkt tjener som postadresse for de indsatte?«

Skriftlig begrundelse

Peter Sterup udtalte sig som anført i spørgsmålet i middagsradioavisen den 7. oktober 1990.

Justitsministeren (Engell):

Jeg kan til dette spørgsmål i det hele henvise til det svar, som jeg netop har afgivet i forbindelse med spørgsmål nr. S 42 fra hr. Ole Espersen, og jeg har ikke meget at føje til.

Ole Espersen (S):

Det forstår jeg egentlig godt. Jeg tager det så som udtryk for, at ministeren er uenig med sin folketingsgruppes ordfører i, at de danske fængsler i realiteten alene tjener som postadresse for de indsatte. Jeg må gå ud fra, at det må ligge i ministerens svar.

Knud Lind (FP):

Nu har jeg siddet og læst disse spørgsmål fra hr. Ole Espersen igennem, og det er mit indtryk, at i særdeleshed dette spørgsmål er meget stærkt polemisk, faktisk i en sådan grad, at det burde have været afvist.

Og så vil jeg i øvrigt spørge ministeren, om det i det hele taget er muligt at oprette en postadresse som sådan i fængslerne.

Leif Hermann (SF):

Jeg forstår godt, at ministeren ikke er så interesseret i at fortsætte kommentarerne til hr. Sterups noget ejendommelige retspolitiske og kriminalpolitiske betragtninger, men jeg vil gerne vide, hvordan ministeren i grunden forstår det udtryk, hr. Sterup har brugt, nemlig at fængslerne i realiteten alene som udgangspunkt tjener som postadresse for de indsatte.

Ministeren må vel nøjagtig som alle andre, der læser den slags ting, lægge en eller anden forståelse i de udtryk, der er kommet fra ministerens partifælle.

Justitsministeren (Engell):

Det, som både hr. Ole Espersen og hr. Leif Hermann beder mig om, er at tolke en tale og et indlæg, som den konservative retspolitiske ordfører har holdt. Jeg har også haft lejlighed til at læse den pågældende udtalelse, og jeg har hæftet mig ved, at hr. Sterups hovedsynspunkt var og er, at de indsatte som en hovedregel skal være fængslede, når de har fået en fængselsstraf, og at det, der så i øvrigt er sagt om postadressen, har været en talemåde for at understrege dette grundlæggende politiske synspunkt.

Og så til hr. Knud Linds spørgsmål om at oprette postadresse i fængslerne. Der er jo en adgang til, at indsatte kan få post, men hvis hr. Knud Lind tænker på en falsk postadresse eller noget tilsvarende, så kender jeg ikke til nærmere muligheder, og det er vel også en anden minister, der så skal svare på det.

Leif Hermann (SF):

Jeg går ud fra, at det også er ministerens hovedsynspunkt, at når folk er blevet idømt en fængselsstraf, skal de som hovedregel opholde sig i fængsel. Må jeg gerne spørge ministeren om en ting: Er det således, at der kunne være tvivl om, hvorvidt det også var hovedreglen, kunne det være det, der eventuelt er baggrund for hr. Sterups udtalelse, for jeg går ud fra, at Det Konservative Folkeparti næppe har en retspolitisk ordfører, der siger de mest utrolige selvfølgeligheder, man overhovedet kan komme i tanker om, når man er blevet retspolitisk ordfører, eller ligger der måske noget andet bag?

Ole Espersen (S):

Vi må udtrykke forståelse for, at ministeren ikke ønsker at fortsætte debatten om det, der siges her, men det er ikke vores hensigt og vores mål at få opklaret, hvad hr. Sterup mener; det er vores ønske at få at vide, hvad regeringen mener. Og hvis vi nu skal tage det lidt generelt – der siges jo meget fra denne nye ordfører – så vil jeg spørge, om ministeren er enig med mig i, at hvis der er noget som helst at kritisere i Kriminalforsorgens administration af udgangsregler og orlov osv., så er det regeringen, der er ansvarlig, det er ikke Folketinget, for det er administrativt fastsatte bestemmelser. Spørgsmålet er altså: Hvis der er noget at kritisere – og det skulle man jo tro der var, når man hører hr. Sterup udtrykke sig – så er det altså regeringens politik, der er noget i vejen med, og ikke Folketingets eller lovgivningen.

Justitsministeren (Engell):

Jeg mener faktisk, at jeg i forbindelse med besvarelsen af det tidligere spørgsmål har givet udtryk for, hvad der er regeringens holdning, hvilken linje vi fører, og jeg tror ikke, vi kommer meget længere i debatten, selv om den er nok så interessant. Der bliver som sagt mange andre gode lejligheder, hvor vi også skal diskutere Kriminalforsorgens forhold.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 44**6) Til justitsministeren af:****Ole Espersen (S):**

»Er ministeren enig med den konservative retspolitiske ordfører i, at »Danmark kunne hjælpe langt flere flygtninge, hvis vi konsekvent afviste de såkaldte bekvemmelighedsflygtninge«?»

Skriftlig begrundelse

I en pressemeddelelse fra Den konservative Informations- og Prettjeneste den 2. oktober 1990 har den retspolitiske ordfører, Peter Sterup, udtalt sig som citeret i spørgsmålet.

Justitsministeren (Engell):

Lad mig først slå fast, at de mennesker, som her i landet er blevet anerkendt som flygtninge, naturligvis ikke kan betegnes som »bekvemmelighedsflygtninge«. Det begreb kender vi faktisk ikke i den danske lovgivning. Der er tale om mennesker, som er udsat for en risiko i deres hjemland, sådan at de af de danske udlændingemyndigheder efter en nøje vurdering er blevet fundet berettiget til at få beskyttelse her i landet efter de gældende regler.

Men vi må naturligvis hele tiden være opmærksom på, om de midler, som vi fra dansk side kan stille til rådighed for arbejdet med at løse verdens flygtningeproblemer, nu også bliver anvendt på den rigtige måde, sådan at hjælpen kommer de personer til gode, der har det største behov for hjælp.

Jeg kan i den forbindelse nævne, at der i den seneste tid i Danmark – og det gælder i øvrigt i alle de vesteuropæiske lande – har vist sig en markant tendens til, at stadig færre af de mennesker, der kommer hertil som spontane asylansøgere, opfylder betingelserne for at få asyl. Forskellene mellem de rige og de fattige lande har allerede i 1980'erne medført store befolkningsbevægelser, og disse befolkningsbevægelser, der skyldes økonomisk trang, vil næppe blive mindre i den nærmeste fremtid, snarere tværtimod. Vi vil komme til at se flere og flere af disse mennesker, der søger væk fra områder, hvor der er økonomisk nød, og som gennem asylreglerne søger at få opholdstilladelse i de vesteuropæiske lande.

Nogle betegner disse mennesker som »bekvemmelighedsflygtninge«. Efter min opfattelse er det en mere præcis og rammende betegnelse, som også FN's flygtningehøjkommissær anvendte under sit besøg i Danmark for nylig, hvor han talte om »fattigdomsflygtninge«.

[Justitsministeren]

Højkommissæren har ved flere lejligheder netop fremhævet vigtigheden af, at vi i flygtningearbejdet skelner skarpt mellem disse fattigdomsflygtninge og flygtninge, der er omfattet af FN's flygtningekonvention eller andre FN-beslutninger. Det er to helt forskellige grupper med forskellige typer problemer, som også kræver forskellige løsninger.

Når man samtidig ved, at højkommissæren i sit arbejde med at hjælpe lejrflygtninge, der lever under de dårligst tænkelige forhold, har begrænsede midler til sin rådighed, er det indlysende for mig, at der også, som hr. Sterup jo anførte i sit indlæg, er behov for at overveje en anden prioritering af ressourcerne end den nuværende, og det er jo præcis også, hvad vi fra regeringens side har lagt op til at drøfte med de politiske partier bag udlændingelovgivningen.

Ole Espersen (S):

Denne gang vil jeg gerne erklære mig særdeles tilfreds med ministerens svar. Og det sidste, den ændrede prioritering, er vi også meget, meget interesseret i. Når jeg nævner det, er det altså måske ikke ud fra de samme forudsætninger som ministeren, men det er i hvert fald ud fra et ønske, som jeg ved også er ministerens: i højere grad at inddrage FN i arbejdet med flygtningene.

Det, der blev sagt fra Det Konservative Folkepartis ordførers side, var jo, at vi kunne hjælpe – og nu citerer jeg fra en pressemeddelelse:

»... langt flere flygtninge, hvis vi konsekvent afviste de såkaldte bekvemmelighedsflygtninge og i stedet brugte penge i samarbejde med FN.«

Det er klart, at det er med til at skabe had omkring flygtninge, det er med til at mindske Dansk Flygtningehjælps mulighed for at samle penge ind, det er med til at mistænkeliggøre en stor del af dem, der lever ganske lovligt her i landet. Derfor er det som sagt meget, meget tilfredsstillende, at ministeren klart tager afstand fra udtrykket »bekvemmelighedsflygtninge« og siger, at de, der får status som flygtninge her i landet, naturligvis har fået deres forhold grundigt undersøgt, og at det sker på ministerens ansvar, det jo er en kendsgerning. Det er særdeles tilfredsstillende.

Jeg skal så i øvrigt kvittere for, at jeg synes, at den holdning, ministeren her giver udtryk for, er anderledes positiv end det indtryk, man har

kunnet få de sidste 14 dage med hensyn til de tanker, regeringen har gjort sig om landets fremtidige flygtningepolitik.

Og for at det så ikke skal blive for trivielt, skal jeg denne gang undlade direkte at bede ministeren tage afstand fra sin gruppes ordfører.

Knud Lind (FP):

Jeg vil spørge ministeren: Nu har vi hele sommeren og efteråret læst i aviserne og set og hørt justitsministeren udtale i pressen, at nu må vi stramme udlændingeloven op. Derfor vil jeg gerne spørge ministeren: Er regeringen som helhed rede til at ændre udlændingeloven, således at økonomiske flygtninge ikke længere bliver sidestillet med FN-flygtninge? Og vil regeringen stramme familiesammenføringsreglerne, som jo er hæftet på FN-flygtningekvoten på den måde, at den i dag er på 500, så at den kan blive mere end minimum på 500, men det er afhængigt af familiesammenføringerne? Det vil jeg gerne have klar besked om, så vi én gang for alle får at vide, hvad der er regeringens holdning.

Leif Hermann (SF):

Jeg vil gerne sige tak til ministeren, fordi han, som også andre har forstået det, føler sig ilde berørt af udtrykket »bekvemmelighedsflygtninge«.

Så vil jeg spørge ministeren, når han nu henviser til flygtningehøjkommissærens betragtninger over fattigdomsflygtninge: Har ministeren noget grundlag for at antage, at nogen har fået politisk asyl i Danmark ud fra den betragtning, at de alene var fattigdomsflygtninge, men at de ikke var flygtninge i konventionens forstand eller de facto-flygtninge i den forstand, som dansk udlændingelovgivning beskriver dem?

Justitsministeren (Engell):

Det, hr. Sterup lagde op til i sin tale, var jo, at man tager hul på med alvor at diskutere prioriteringen i vor udlændingepolitik, og det synspunkt er jeg ganske enig i.

Hr. Knud Lind begynder ligesom at tage hul på hele flygtningediskussionen eller asyldiskussionen, som vel ligger noget uden for spørgsmålets ramme. Men jeg skal så sige kort til hr. Knud Lind, at vi i regeringen er ganske enige om, at der er behov for på en række punk-

[Justitsministeren]

ter grundigt at diskutere ændringer i den nuværende udlændingelov. Og det er præcis det arbejde, som vi nu er gået i gang med, og vi håber, at en række af Folketingets partier vil medvirke positivt, åbensindet og uden de kendte fjendebilleder i den diskussion, som vi nu skal have i den kommende tid.

Og så til hr. Leif Hermann, som jo kender grundlaget i udlændingeloven, hvorpå der kan meddeles opholdstilladelse her i Danmark, så det behøver jeg ikke at gå nærmere ind i. Men jeg vil gerne understrege det, jeg også var inde på i min besvarelse, nemlig at det forhold, at vi for ikke så lang tid siden havde meget høje anerkendelsesprocenter blandt antallet af de asylansøgere, der kom hertil, og i dag må konstatere, at disse anerkendelsesprocenter er faldet væsentligt, betyder, at vi på udlændingeområdet står over for en helt ny udfordring, som uden tvivl ikke bliver mindre i de kommende 20-30-40 år, hvor verdens befolkningstal fordobles, og hvor vi tilmed oplever en tilvækst i de fattigste dele af verden.

Kort sagt, alene den udvikling må give anledning til, at vi alvorligt overvejer vores egen udlændingelovgivning, og det er også i det lys, jeg synes at hr. Leif Hermann skulle tage fat på udlændingediskussionen.

Leif Hermann (SF):

Jeg kan meddele ministeren, at Socialistisk Folkeparti absolut er klar til at gå ind i en diskussion om udlændingeloven og om dansk udlændingepolitik. Men så vil jeg godt spørge ministeren: Finder ministeren ikke, at en sådan diskussion om dansk udlændingepolitik bør indledes på et grundlag, som har noget at gøre med virkeligheden? Jeg vil godt i den forbindelse sige tak til ministeren for hans indirekte indrømmelse af, at der ikke er nogen her i landet, der har fået status som politisk flygtning, fordi de var fattige, men fordi de var forfulgt i FN-flygtningekonventionens forstand eller som de facto-flygtninge.

Jeg vil derfor gentage spørgsmålet og spørge ministeren: Finder ministeren, at en diskussion fører til det mest frugtbare resultat, hvis man fastholder et seriøst og sobert udgangspunkt og ikke starter den med et postulat, som ministeren her har afkræftet?

Knud Lind (FP):

Jeg skal sige til ministeren, at Fremskridtspartiet er altid rede til at forhandle en stramning af flygtningeloven uden nogen form for fjendebilleder.

Mit spørgsmål til ministeren skyldes, at det jo er den retspolitiske ordfører for De Konservative, der skulle have udtalt, at Danmark kunne hjælpe langt flere flygtninge, og det har jeg altså modsat andre af spørgerne forstået således, at man muligvis ville sætte kvoteantallet op, som i øjeblikket er på maksimum 500. Kan ministeren give noget bud på, hvad man eventuelt ville sætte kvoteantallet op til, hvis man lavede de andre stramninger?

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg synes til gengæld, det er meget utilfredsstillende, hvis ministeren virkelig tager afstand fra udtrykket »bekvemmelighedsflygtninge«, som den retspolitiske ordfører har brugt, og jeg vil gerne bede ministeren om at afkræfte klart eller bekræfte, om ministeren synes, det er utidigt at bruge den slags udtryk. Jeg må understrege, at det synes jeg bestemt ikke.

Det falder måske lidt udenfor, men da ministeren selv og andre har været inde på det, vil jeg godt høre, om det er den samlede regering, der lægger op til en anden prioritering af flygtningebegrebet, og om spørgsmålet om de facto-flygtninge også skal ændres eller afskaffes. Er det den samlede regering, der står bag, eller er det kun Justitsministerens parti, der lægger op til en ændring?

Jeg synes, det er vigtigt at få afklaret dette, fordi vi har haft så stærk en debat hele sommeren og hele efteråret, så hvis ministeren efterhånden ikke snart bekendtgør, hvad der er regeringens politik, eller hvad der er Det Konservative Folkepartis politik på området, så vil jeg da godt forberede ministeren på, at der kommer en forespørgselsdebat fra Fremskridtspartiet.

Justitsministeren (Engell):

Jeg kan være fuldstændig enig med hr. Leif Hermann i, at vi selvfølgelig burde kunne føre udlændingedebatten på et sagligt grundlag. Naturligvis. Og jeg mener også, det er udtryk for en saglig holdning, når hr. Sterup som konservativ ordfører lægger op til at diskutere prioriteringen af vores udlændingeindsats og herunder også de økonomiske ressourcer.

[Justitsministeren]

Det er naturligt at tage hul på en diskussion, som jo også blev rejst af FN's flygtningehøjkommissær, mens han var her i landet, der handler om, at Højkommissariatet til at bistå 14-15 millioner lejrflygtninge har væsentligt færre penge, væsentligt færre ressourcer til rådighed end det, de vestlige lande og herunder også Danmark yder for så vidt angår indsatsen i forhold til spontanansøgere.

Det er en væsentlig debat.

Også i lyset af det, jeg svarede før til hr. Leif Hermann, må vi i de kommende år se, at her er en udvikling, som vi må tage særdeles alvorligt.

Og så til hr. Knud Lind – og det er delvis også et svar til fru Pia Kjærsgaard: Jeg vil naturligvis ikke her i dag åbne op for en diskussion, som vi nu netop skal føre sagligt, seriøst, som jeg har inviteret til, og hvor jeg jo ikke har lagt skjul på, at min holdning er, at det er et vigtigt element at diskutere kvoten, og her taler vi om FN-kvoten set i forhold til de andre grupper.

Vi har en samlet FN-kvotepå 600-700. Der er 500, men så er der derudover et antal på andre ordninger, som er et relativt begrænset antal. Det vil sige, at det er ret få af lejrflygtningene, vi kan hjælpe, hvorimod antallet af spontanansøgere jo er væsentligt større. Den diskussion indbyder jeg meget gerne til.

Og så til fru Pia Kjærsgaards spørgsmål, om det er hele regeringen, der lægger op til en drøftelse. Ja, det er det. Det er de tre regeringspartier, det er mig som minister, der ønsker, at vi nu får en grundig og seriøs diskussion om vores udlændingelov.

Det Konservative Folkeparti har jo, som fru Pia Kjærsgaard ved, selv fremlagt sit forslag.

Det samme har partiet Venstre og Det Radikale Venstre, det samme har mange af Folketingets partier. Men for mig er det selvfølgelig afgørende, hvad de tre regeringspartier står for, og det vil være vores udgangspunkt i de forhandlinger, der skal føres.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 58

7) Til *justitsministeren* af:

Leif Hermann (SF):

»Kan ministeren bekræfte, at danske myndigheder hos udenlandske efterretningstjenester har kontrolleret forklaringer afgivet af asyl-

ansøgere, og i bekræftende fald oplyse, om dette særlig har været praktiseret i forbindelse med behandlingen af bestemte grupper af ansøgnings?»

Skriftlig begrundelse

Der henvises til udtalelser til dagbladet Information den 15. oktober 1990 af tidligere justitsminister Erik Ninn-Hansen.

Justitsministeren (Engell):

Hr. Leif Hermann vil vide, om jeg kan bekræfte, at danske myndigheder hos udenlandske efterretningstjenester har kontrolleret forklaringer afgivet af asylansøgere, og i bekræftende fald oplyse, om dette særligt har været praktiseret i forbindelse med behandlingen af bestemte grupper af ansøgnings.

Spørgsmålet skal vel ses på baggrund af de senere ugers mediedebat om Politiets Efterretningstjenestes samarbejde med fremmede efterretningstjenester, herunder med den israelske efterretningstjeneste Mossad.

I forbindelse med denne debat er der fremkommet og gentaget forskellige urigtige påstande, som jeg gerne vil benytte denne lejlighed – hr. Leif Hermanns spørgsmål – til at gen-drive.

Det er således anført, at der skulle sidde en agent fra Mossad hos Politiets Efterretningstjeneste, og at Mossad skulle operere ulovligt her i landet. Det har jeg naturligvis drøftet grundigt med Politiets Efterretningstjeneste, og på baggrund af de oplysninger, jeg har modtaget, vil jeg gerne slå fast én gang for alle, at der ikke sidder og ikke har siddet en agent fra Mossad hos Politiets Efterretningstjeneste.

Jeg vil også gerne slå fast, at danske myndigheder ikke har noget som helst belæg for at antage, at Mossad skulle arbejde ulovligt i Danmark. Hvis Mossad eller for den sags skyld nogen anden efterretningstjeneste gjorde det, ville det straks blive bragt til ophør og påtalt. Det har jeg gentagne gange understreget også over for Folketingets kontroludvalg.

Noget helt andet er, at Politiets Efterretningstjeneste naturligvis har et samarbejde med de øvrige venligtsindede efterretningstjenester, herunder også med Mossad.

Den anden påstand, som jeg håber at kunne gen-drive ved denne lejlighed, er, at samtlige visumansøgninger fra personer fra Mellemosten

[Justitsministeren]

rutinemæssigt er blevet tjekket af den israelske efterretningstjeneste. Politiets Efterretningstjeneste har over for mig forsikret, at dette ikke er tilfældet. Sådan forholder det sig ikke. Der har ikke på noget tidspunkt været tale om, at samtlige ansøgninger forelægges Mossad.

Jeg skal på et senere tidspunkt redegøre for disse konkrete spørgsmål ved et samråd, som er indkaldt i det særlige kontroludvalg, som Folketinget jo netop har nedsat med henblik på sådanne drøftelser. Og derfor finder jeg det af principielle grunde ikke rigtigt her i salen at gå nærmere ind i disse spørgsmål, der som sagt netop er rejst i det udvalg, der er oprettet til samme formål.

Leif Hermann (SF):

Nu svarede ministeren jo ikke på spørgsmålet. Ministeren fortalte os en hel masse om, at der nok ikke var Mossad-agenter ude på Bellahøj, og selvfølgelig samarbejdede man med venligtsindede efterretningstjenester, når man nu havde sin egen. Ellers ville det måske også blive en lidt isoleret foreteelse at sidde og være medarbejder i en dansk efterretningstjeneste, hvis man ikke kunne samarbejde med andre, venligtsindede efterretningstjenester. Det giver jeg såmænd ministeren fuldstændig ret i.

Men jeg hæfter mig ved, at ministeren siger, det ikke er samtlige asylansøgninger, der bliver tjekket hos fremmede efterretningstjenester. Det falder jo meget godt i tråd med en udtalelse til Politiken den 10. oktober 1990, hvoraf det også fremgår, at det ikke er samtlige visuman-søgninger, der sendes til Mossad. En udtalelse, der ikke kommer fra hr. hvemsomhelst, men formanden for Udenrigsnævnet, hr. Bjørn Elmquist, der tillige er medlem af det såkaldte særlige kontroludvalg med efterretningstjenesterne.

Må jeg tage ministerens svar som en bekræftelse af, at visse ansøgninger fra personer, der kommer fra Israel eller fra områder, Israel har besat, forelægges den israelske efterretningstjeneste, hvad enten det nu sker på den israelske ambassade i København eller i Tel Aviv eller på Bellahøj, eller hvor disse mennesker nu opholder sig – det skal jeg ikke blande mig i? Må jeg tage det som en bekræftelse på, at det sker?

Knud Lind (FP):

Jeg vil godt spørge justitsministeren, om ikke

det ville falde helt naturligt, hvis Politiets Efterretningstjeneste kontrollerede enkelte ansøgere, som under dække af FN's flygtningekonvention søger ind i de vesteuropæiske lande. Jeg tænker på terrorister, tamilske tigere, og jeg tænker på Irak, som har truet med aktioner rundt omkring i den vestlige verden.

Justitsministeren (Engell):

Jeg føler, at jeg i min første besvarelse har været så åben, som det er rigtigt og muligt at være. Og uanset den diskussion, der har været gennem de seneste uger, har jeg så megen respekt for det udvalg, som Folketinget har nedsat, at det efter min opfattelse må være rigtigt og naturligt, især i betragtning af at der er stillet en række spørgsmål til mig fra udvalgets side, at det bliver inden for rammerne af dette udvalg, disse spørgsmål besvares. Og det gælder også hr. Knud Linds spørgsmål.

Leif Hermann (SF):

Det er egentlig lidt ejendommeligt, at ministeren mener, at det hemmelige er så hemmeligt. Det er faktisk så hemmeligt, at der overhovedet ikke kan siges noget som helst andet om det, end at det er hemmeligt, her i salen.

Det er jo spørgsmål, som unægtelig har offentlighedens interesse, og det må vel være således, at ministeren dog i det mindste kan svare med et ja eller nej til et så enkelt spørgsmål. Er det således, at nogle eller visse grupper af ansøgninger har været forelagt den israelske efterretningstjeneste i forbindelse med de pågældendes ansøgning om asyl heroppe? Det er et enkelt spørgsmål, ministeren kan besvare med et ja eller et nej, og det er jo ikke noget, der i betragtning af hele den offentlige debat i grunden er særlig hemmeligt, al den stund den tidligere justitsminister faktisk har bekræftet det i Information den 15. oktober 1990.

Jens Thoft (SF):

Nu har ministeren i to omgange nævnt det særlige kontroludvalg. Jeg vil derfor spørge, om ministerens svar både i første og i anden omgang til hr. Leif Hermann skal opfattes sådan, at hverken han eller chefen for Politiets Efterretningstjeneste, Hanne Bech Hansen, fremover vil

- 1) få pludseligt hukommelsestab,
- 2) have så meget rod i arkiverne, at oplysningerne ikke kan udledes,

[Jens Thoft]

- 3) i det hele mangle grundlag for at besvare denne type spørgsmål eller
- 4) mene, at den slags spørgsmål i øvrigt ligger uden for udvalgets kommissorium.

Og hvis det rent faktisk forholder sig sådan, at ministerens svar skal forstås på den måde, så vil jeg gerne understrege, at der vil være tale om intet mindre end en sensation, som jeg glæder mig til og ser frem til.

Pelle Voigt (SF):

Jeg vil gerne stille ministeren et rent principielt spørgsmål, som jeg er sikker på kan besvares her i folketingssalen, uden at vi kommer i karambolage med det arbejdsområde, som er det særlige kontroludvalgs arbejdsområde. Jeg vil gerne spørge ministeren, om han er af den opfattelse, at det er moralsk forsvarligt, i overensstemmelse med den europæiske menneskerettighedserklæring og i overensstemmelse med dansk flygtningelovgivning, hvis danske myndigheder udleverer oplysninger om politiske flygtninge til de myndigheder, som de pågældende er flygtet fra, som et led i behandlingen af asylansøgningerne. Uanset om der er tale om palæstinensere, der er flygtet fra den israelske efterretningstjeneste, om der er tale om folk, der af politiske grunde flygter fra Tyrkiet, om der er tale om andre former for politiske flygtninge, finder ministeren det så i overensstemmelse med disse principper, at man fra det mulige asyllands side udveksler oplysninger med de folk, som de pågældende er flygtet fra?

Knud Lind (FP):

Jeg skal på ingen måde blande mig i det særlige udvalgs arbejde, men jeg finder dog, det er en lille smule pudsigt, og vil derfor spørge ministeren, om han ikke er bare en lille smule enig med mig i, at i pressen kan man læse om en person fra Sri Lanka og de tamilske tigere, som oplyser, at han har fået militær uddannelse i Danmark, men her i folketingssalen bliver det så tys-tys alt sammen. Mener ministeren ikke, der er noget grelt i forskellen mellem disse ting?

Justitsministeren (Engell):

Jeg kan ikke føje noget til det, jeg sagde i min sidste besvarelse. Jeg skal kun sige én ting, og det er, at jeg føler, den beskrivelse, som hr. Jens Thoft gav af arbejdet og samarbejdet i udvalget, ikke svarer til den opfattelse, jeg personligt har,

hverken som tidligere medlem af udvalget eller i dag som minister.

Pelle Voigt (SF):

Jeg noterer, at jeg ikke fik noget svar fra justitsministeren på mit spørgsmål, og det vil jeg egentlig godt have justitsministeren til at begrundede. Jeg finder det helt uantageligt, at justitsministeren er ude af stand til at besvare et principielt spørgsmål af den art, som jeg nævnte her, under henvisning til en konkret behandling af nogle konkrete sager, som finder sted i et udvalg, som dette Folketing ikke har nogen indsigt i.

Jeg vil gerne spørge, om ministeren på nogen som helst måde kan retfærdiggøre, at man af hensyn til arbejdet i dette udvalg ikke kan besvare et principielt spørgsmål om, hvordan Danmark driver flygtninge- og asylpolitik, og om den måde, man gør det på, er i overensstemmelse med almindelig moral og med den europæiske menneskerettighedskonvention.

Ole Espersen (S):

Jeg går ud fra, at ministeren er enig med mig i, at hensigten med det særlige kontroludvalg ikke var, at Folketinget nu skal have færre oplysninger end før, for det indtryk kunne man faktisk næsten få ved at høre et par af svarene, og jeg interesserer mig især for det sidste indlæg.

Vi har i Folketinget i forskellige udvalg gentagne gange fået bekræftet, fået forsikringer om, at selvfølgelig passer man på, at oplysninger om familie derhjemme, om de grupper, de har arbejdet med osv., fra dem, der søger asyl, ikke går til de hjemlige eller til fjendtlige efterretningstjenester.

Vi har fået bekræftet, at man gør overordentlig meget f.eks. for at finde tolke, som man kan have fuld tillid til, fordi de, der søger asyl, naturligvis er bange for, at de oplysninger, de afkræves, skal viderebringes til fjendtlige myndigheder i hjemlandet eller andre steder og kan være til livsfare for dem selv eller deres familie. Derfor er det nødvendigt, at vi får et svar – hvis det ikke kan blive i dag, så må det blive ved en anden lejlighed – men et offentligt svar på, om man fortsat sørger for, at oplysninger af denne følsomme karakter under ingen omstændigheder kan gå videre til fjendtligtindede tjenester i det land, hvorfra man er flygtning.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 59

8) Til *justitsministeren* af:

Leif Hermann (SF):

»Kan ministeren afkræfte, at der til Politiets Efterretningstjeneste er afgivet instruks om forelæggelse af visse asylansøgninger for repræsentanter for fremmede landes efterretningstjenester?«

Skriftlig begrundelse.

Der henvises til udtalelser til dagbladet Information den 15. oktober 1990 af tidligere justitsminister Erik Ninn-Hansen.

Justitsministeren (Engell):

Dette spørgsmål vedrører, om jeg kan afkræfte, at der til Politiets Efterretningstjeneste er afgivet en instruks om forelæggelse af visse asylansøgninger for repræsentanter for fremmede landes efterretningstjenester.

Hertil kan jeg sige, at der på intet tidspunkt er givet instruks om forelæggelse af visse asylansøgninger for repræsentanter for fremmede landes efterretningstjenester.

Om samarbejdet mellem Politiets Efterretningstjeneste og efterretningstjenesterne i vennligtsindede lande, herunder også Israel, kan jeg henviser til det, som jeg har oplyst i forbindelse med min besvarelse af det foregående spørgsmål.

Leif Hermann (SF):

Jeg vil gerne takke for svaret og bede ministeren om at bekræfte, at når ministeren siger, der i intet tilfælde er givet instruks, så gælder det såvel skriftlige som mundtlige forholdsordrer.

Og så vil jeg godt spørge ministeren: Nu har jeg jo i spørgsmålet brugt udtrykket »instruks«, men hvis jeg nu i stedet for brugte udtrykket »retningslinier«, kan ministeren så også besvare spørgsmålet lige så klart, som han gjorde før?

Knud Lind (FP):

Jeg vil godt stille et lidt mere generelt spørgsmål for at undgå en tavshedsmur. Jeg vil godt spørge justitsministeren, om ministeren kan bekræfte, at det ikke kan udelukkes, at en eventu-

el terrorist søger dække under betegnelsen »asylansøger«.

Justitsministeren (Engell):

Til hr. Leif Hermann: Der foreligger ikke for mig oplysninger om, at der skulle være givet hverken skriftlig eller mundtlig instruks, og heller ikke, hvis vi sprogligt anvender, hvad der måtte svare dertil. Det foreligger der ikke oplysninger for mig om.

Og til hr. Knud Lind kun det, at man kan jo forestille sig alt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 60

9) Til *justitsministeren* af:

Leif Hermann (SF):

»Kan ministeren oplyse, om visse landes efterretningstjenester i særlig grad har været inddraget i vurderingen af ansøgninger om politisk asyl i Danmark?«

Skriftlig begrundelse.

Der henvises til udtalelser til dagbladet Information den 15. oktober 1990 af tidligere justitsminister Erik Ninn-Hansen.

Justitsministeren (Engell):

Hr. Leif Hermann beder mig oplyse, om visse landes efterretningstjenester i særlig grad har været inddraget i vurderingen af ansøgninger om politisk asyl i Danmark. Her kan jeg sige, at der ikke har været tale om, at efterretningstjenesterne i visse lande, f.eks. Israel, har været inddraget i den konkrete vurdering af, om asyl bør meddeles.

Som jeg sagde under den tidligere besvarelse, er hensigten jo den, at jeg inden så længe skal redegøre for en række af disse konkrete forhold til Folketingets særlige udvalg, og derfor kan jeg heller ikke her komme nærmere ind på omstændighederne, de mere konkrete dele, men som sagt give dette generelle svar.

Så vil jeg også gerne understrege, at vi jo lever i en ufredelig verden, hvor terrorproblemerne på ingen måde er løst, og hvor vi ved, at terrorisme udføres på tværs af landegrænserne og kan ramme fredelige nationer som vor egen, og hvor et internationalt samarbejde til bekæmpelse heraf er absolut nødvendigt.

Leif Hermann (SF):

Det var unægtelig også et – ikke uventet – meget generelt svar, ministeren gav på det spørgsmål, men jeg kan forstå på ministeren, at det gør man måske og måske ikke.

Betyder det så, at den tidligere justitsministers udtalelse til Information den 15. oktober 1990, hvor justitsministeren siger: »Man checkede det hos israelere eller englændere eller andre, hvis man fik en mistanke«, at den praksis er ophørt under den nuværende justitsminister? Eller betyder det, at den tidligere justitsminister, Erik Ninn-Hansen, om jeg så må sige har husket forkert, at det er noget, den tidligere justitsminister sådan ud fra en eller anden forvirret antagelse har syntes at han skulle gøre sig interessant med i dagbladet Information?

Justitsministeren (Engell):

Jeg er ikke i stand til nærmere at gå ind i, hvad min forgænger måtte have ment og sagt.

Det, jeg har givet udtryk for her, er en besvarelse af de konkrete spørgsmål, som hr. Leif Hermann har stillet til mig.

Leif Hermann (SF):

Det konkrete spørgsmål, jeg stillede, var, om visse landes efterretningstjenester i særlig grad har været inddraget i vurderingen, og når spørgsmålet er formuleret sådan, skyldes det naturligvis den besvarelse, tidligere justitsminister Erik Ninn-Hansen har givet på dagbladet Informations spørgsmål den 15. oktober.

Jeg vil derfor gerne spørge ministeren endnu en gang: Vil det sige, at det er forkert, når den tidligere justitsminister har udtrykt sig, som han har gjort, eller er det blot, fordi den aktivitet, som omtales af den tidligere justitsminister, er ophørt i den nuværende ministers tid?

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:**Formanden:**

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige svar på spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Jens Thoft: spm. nr. S 1, 3, 11 og 12

Gade: spm. nr. S 4 og 29

Lis Noer Holmberg: spm. nr. S 5

Klaus Hækkerup: spm. nr. S 6

Jørgen Estrup: spm. nr. S 7

Jane Oksen: spm. nr. S 8, 47, 51 og 52

Lykketoft: spm. nr. S 13

Søren B. Jørgensen: spm. nr. S 14 og 15

Hanne Andersen: spm. nr. S 17

Behnke: spm. nr. S 18

Arne Nielsen: spm. nr. S 20

Steenholdt: spm. nr. S 21

Glistrup: spm. nr. S 22 og 28

Ole Espersen: spm. nr. S 24

Carsten Andersen: spm. nr. S 30

Riishøj: spm. nr. S 31

Sterup: spm. nr. S 32

Arne Melchior: spm. nr. S 33

Graversen: spm. nr. S 34 og 35

Birthe Hansen: spm. nr. S 50

Pernille Forchhammer: spm. nr. S 56

Spm. nr. S 1

Til *skatteministeren* (2/10 90) af:

Jens Thoft (SF):

»Hvad er der sket med den stilling som retssikkerhedskonsulent, som den tidligere skatteminister oprettede for at styrke retssikkerheden?«

Begrundelse

Skatteminister Isi Foighel oprettede i sin tid med Finansudvalgets tilslutning en stilling som retssikkerhedskonsulent i Skattedepartementet. Formålet hermed var at styrke retssikkerheden.

Tilsyneladende må stillingen være fjernet, da den nuværende skatteminister omstrukturerede departementet.

Ifølge Erhvervs-Bladet den 13. september 1990 har skatteministeren imidlertid atter oprettet en stilling som retssikkerhedschef som leder af et særligt kontor. Men hvorfor nu det?

Der synes at være tale om ministerens sædvanlige politik: først afskaffe under store falbelader om forenkling og besparelser og så genindføre med tilsvarende store armbevægelser om retssikkerhed. Bortset fra de pæne overskrifter i dele af pressen forekommer fremgangsmåden lidet gennemtænkt.

Svar (11/10 90):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Ved sammenlægningen pr. 1. marts 1989 af henholdsvis Skattedepartementet og Told- og Afgiftsdepartementet blev opgaverne vedrørende retssikkerhed integreret i det nye departements 4. kontor. Retssikkerhedskonsulenten blev udpeget som chef for dette kontor.

Blandt andet med baggrund i den kritik, der fra visse sider er blevet rejst mod skattemyndighederne for at være for langsomme til at omsætte domstolernes afgørelser i administrativ praksis, nedsatte jeg den 27. januar 1989 en ekstern arbejdsgruppe, der skulle undersøge skattemyndighedernes fortolkning af love og domstolsafgørelser. Landsretssagfører Aage Spang-Hansen var formand for dette udvalg.

Arbejdsgruppen, der afgav betænkning i november 1989, fremdrog en række væsentlige elementer omkring retssikkerheden. Det blev bl.a. foreslået, at der blev oprettet en særlig stilling som retssikkerhedschef.

Det er på baggrund heraf, at der er oprettet et retssikkerhedskontor i departementet og pr. 1. september 1990 er udnævnt en kontorchef til denne post i en i øvrigt ledig stilling i departementet.

Det er kontorets opgave at kordinere indsatsen for skatteydernes retssikkerhed. Kontoret skal registrere samtlige skatteretssager og på denne baggrund foretage en gennemgang og vurdering med henblik på sagernes holdbarhed. Endvidere skal kontoret foretage en opfølgning af afgørelser og sikre hurtigere kommunikation af ny ændret praksis til de lokale skatteforvaltninger og de regionale told- og skatteregioner. Endelig skal kontoret yde løbende bistand til andre afdelinger og kontorer i ministeriet samt udarbejde en årlig redegørelse om retssikkerheden på skatteområdet. Kontoret har således dels overtaget opgaver fra departementets 4. kontor, dels fået tilført en række nye opgaver, som skal opprioriteres.

Spm. nr. S 3

Til finansministeren (2/10 90) af:

Jens Thoft (SF):

»Hvorledes udgiftsføres eventuelle tilbagebetalinger til EF af landbrugsstøtte, som EF opkræver af den danske stat som følge af toldvæsenets for dårlige kontrol? Såfremt tilbagebetalingerne ikke belaster skatteministerens

budget, ønskes oplyst, om ikke finansministeren finder det mest hensigtsmæssigt, at dette sker fremover, så skatteministeren ikke fristes til at foretage såkaldte besparelser, der i realiteten koster statskassen langt flere penge, end skatteministeren hævder at have sparet.«

Begrundelse

Ifølge punkt 32 i Rigsrevisionens beretning nr. 203/90 til statsrevisorerne om kontrollen med EF's landbrugsordninger m.v. fra september 1990 oplyser Rigsrevisionen:

»Rigsrevisionen har fået oplyst, at Kommissionen som led i regnskabsafslutningen for 1988, der endnu ikke er helt færdig, netop under henvisning til forhold omkring tilrettelæggelsen, gennemførelsen og omfanget af kontrollen i Danmark påtænker at underkende et større millionbeløb vedrørende 1988.«

Derfor ønskes opklaret, hvor dette beløb i givet fald vil blive posteret, idet det er en direkte følgeudgift af skatteministerens såkaldte administration af området. I øvrigt mener jeg, at sagen både rejser grundlæggende tvivl om skatteministerens evne til at forestå de af ham selv stærkt opreklamerede »besparelser« samt om regeringens budgetteringspraksis, der opmuntrer ministrene til at »spare« ved blot at vælte udgifter over på regeringskollegernes bord. Skatteministerens herostratisk berømte portobesparelse i januar 1990 står således fortsat i frisk erindring. Som bekendt »sparede« skatteministeren et millionbeløb i porto ved at fremskynde trykning og kuvertering af oplysningskortet (som herved blev dyrere), men samtidig kom kommunikationsministeren til at mangle den »sparede« portointdægt i sit budget. Netvirkningen var derfor en klar offentlig merudgift.

Svar (12/10 90):

Finansministeren (Henning Dyrmosé):

De udgifter, som EF-Kommissionen nægter at finansiere via EF's landbrugsfond, påhviler statskassen og konteres på tillægsbevillingsloven under § 11.16. EF's markedsordninger.

Ind- og udbetalinger vedrørende EF's markedsordninger, herunder eventuelle underkendelsesbeløb, indgår i en særlig totalramme kaldet totalramme 2 under Landbrugsministeriet og påvirker ikke Landbrugsministeriets øvrige udgifter og indtægter.

[Finansministeren]

EF's underkendelse af danske udgifter må ses i lyset af EF-myndighedernes øgede kontrolkrav, som har resulteret i, at Kommissionen – som for de fleste andre medlemslandes vedkommende – i hvert af regnskabsårene 1984–1987 har underkendt en del af de afholdte udgifter.

Som følge af de skærpede kontrolkrav blev der i Landbrugsministeriet iværksat et analysearbejde med henblik på en opstramning og udvidelse af kontrollen. Som resultat heraf blev der på finansloven for 1990 bevilget yderligere 70 årsværk til Told- og Skattestyrelsen og 40 årsværk til EF-Direktoratet, Plantedirektoratet og Veterinærdirektoratet under Landbrugsministeriet.

På ændringsforslag til finanslov for 1991 er der stillet forslag om yderligere 12 årsværk til EF-Direktoratet.

Der er endvidere i EF-Direktoratet i samarbejde med Told- og Skattestyrelsen, Veterinærdirektoratet og Plantedirektoratet iværksat en systematisk gennemgang af samtlige ordninger med henblik på at fastlægge kontrollens form og indhold og udarbejde de fornødne instrukser for kontrolpersonalet.

Når den fornødne planlægning og indkøring af omlægningerne og udvidelserne af kontrollen er gennemført, forventes det, at kontrollen vil have et omfang og en karakter, der vil være tilstrækkelig til i fremtiden at undgå generelle underkendelser.

For så vidt angår anden del af spørgsmålet finder jeg det ikke hensigtsmæssigt, at Skatteministeriets budget belastes i et tilfælde som det foreliggende.

Spm. nr. S 4

Til *energiministeren* (2/10 90) af:

Gade (SF):

»Hvad agter ministeren at gøre for at fremme og samordne den danske indsats for at eksportere energiteknologi (varer og viden) om energibesparelser, alternativ energi, energiplanlægning, fjernvarmeteknologi m.m. til landene i Central- og Østeuropa?«

Begrundelse

I Central- og Østeuropa er der et voldsomt behov for at ændre energipolitik og satse på energibesparelser, modernisering af energisek-

toren, udarbejde energiplaner og formulere en egentlig energipolitik ud fra ressource- og miljømæssige prioriteringer. På alle disse områder er Danmark nået ganske vidt på grund af politiske prioriteringer, på grund af ønske om selvforsyning og på grund af det danske nej til a-kraft.

Selv om der efter spørgerens opfattelse stadig er langt igen, før Danmark har fået den rigtige energipolitik, kan det konstateres, at vi i forhold til næsten alle andre lande ligger i spidsen, især når det gælder satsning på energibesparelser. Den fordel bør udnyttes langt mere samordnet, end det er tilfældet i dag.

Efter spørgerens opfattelse er der brug for at etablere et regulært eksportselskab, der både sælger viden og produkter og sikrer, at der udarbejdes samlede projekter. Spørgeren ser oprettelsen af et sådant selskab som en naturlig videreudvikling af de tilbud, som energiministeren under sit besøg i Polen gav til den polske regering.

Svar (10/10 90):

Energiministeren (Bilgrav-Nielsen):

Energiministeriet udfolder på en række områder bestræbelser for at fremme og samordne den danske indsats for at eksportere energiteknologi og -viden, herunder vedrørende energiplanlægning, energibesparelser, alternativ energi samt forskellige former for mere konventionel energiproduktion, -transmission og -distribution. Bestræbelserne udfoldes i tæt, løbende kontakt med de virksomheder, der er interesserede i at eksportere varer og viden inden for energisektoren, og de organisationer, sammenslutninger og konsortier, som de pågældende virksomheder har fundet det formålstjenligt at organisere indsatsen i.

Energiministeriets overordnede forum for arbejdet på at fremme og samordne eksportindsatsen er den kontaktgruppe, der er oprettet mellem energiministeren og de involverede virksomheder og organisationer. I denne kontaktgruppe bidrager såvel energiadministrationen som erhvervene til at fastholde et samlet overblik over igangsatte og fremtidige aktiviteter, ligesom kontaktgruppen drøfter og prioriterer de mest hensigtsmæssige indsatsområder og organisationsformer for samarbejdet.

Der er som led i eksportarbejdet etableret forskellige former for samarbejde mellem de

[Energiministeren]

involverede erhvervsvirksomheder og mellem disse og myndighederne. Energiministeriet er ikke bekendt med, at der fra involverede virksomheders side er fremkommet forslag om etablering af et regulært eksportselskab af den karakter, der er nævnt i begrundelsen til spørgsmålet.

Det skal dog understreges, at udviklingen i Central- og Østeuropa, herunder mulighederne for afsætning af danske varer og viden på energiområdet, følges med betydelig interesse. Jeg har således i år været på besøg i Polen sammen med danske erhvervsfolk. Ved denne lejlighed blev en energisamarbejdsaftale indgået. De videre perspektiver for et dansk-polsk samarbejde og konkrete muligheder for dansk indsats tages på ny op under den polske industri- og energiministers genbesøg i Danmark i næste uge.

I forbindelse med videreudviklingen af samarbejde mellem Danmark og de central- og østeuropæiske lande vil det være naturligt, at man løbende overvejer, om det er hensigtsmæssigt at ændre de bestående organisationsformer for eksportarbejdet.

Spm. nr. S 5

Til *sundhedsministeren* (3/10 90) af:

Lis Noer Holmberg (CD):

»Hvad agter ministeren at gøre i forbindelse med de mange mislykkede hofteoperationer, der har fundet sted på Ålborg Sygehus, og vil ministeren foranledige, at disse mennesker kan blive henvist til ny operation på andre hospitaler, hvor den nødvendige ekspertise er til stede, også selv om denne ekspertise findes uden for eget amt?«

Begrundelse

Det drejer sig for tiden om ca. 70 patienter, der må døje med smerter samt store gener med ulige lange ben og specielt fodtøj.

Der henvises til artikler i Aalborg Stiftstidende bl.a. i juni 1990. Artiklerne indeholder bl.a. en udtalelse fra overlæge Michael von Magnus, Sundhedsstyrelsen.

Svar (10/10 90):

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Her i landet er sygehusvæsenet organiseret decentralt. Det er de enkelte amters ansvar at tilrettelægge de behandlingstilbud, som sygehusvæsenet stiller til rådighed for borgerne. Det er således de enkelte amtsråd, der har ansvaret for patientbehandlingen.

Konkrete klagesager behandles i Sundhedsvæsenets Patientklagenævn.

Nordjyllands Amt har oplyst, at antallet af klagesager i Patientklagenævnet vedrørende hofteoperationer på Ålborg Sygehus i øjeblikket omfatter under 10 patienter.

Sundhedsforvaltningen i Nordjyllands Amt har endvidere oplyst, at man afventer resultatet af en spørgeskemaundersøgelse, der skal belyse omfanget af patienter i amtet, der er utilfredse med resultatet af gennemførte hofteoperationer på Ålborg Sygehus.

Undersøgelsen gennemføres af Embedslægeinstitutionen i Nordjyllands Amt og omfatter samtlige hofteoperationer (totaltransplantationer) i den forudgående 5-års-periode.

På grundlag af undersøgelsens resultat vil problemstillingen blive forelagt for Sundhedsstyrelsen, som fører tilsyn med den faglige virksomhed på sygehusene. Sagen behandles således ad de sædvanlige kanaler, og jeg finder derfor ikke anledning til at foretage mig videre i sagen.

Spm. nr. S 6

Til *statsministeren* (2/10 90) af:

Klaus Hækkerup (S):

»Kan statsministeren oplyse, hvorledes fordelingen på køn var i de udvalg, nævn, kommissioner m.v., som er nedsat i perioden 1. august 1989 til 1. august 1990, og som er omfattet af ligestillingsloven, herunder hvorledes sammensætningen efter køn er for de statslige repræsentanter, (amts)kommunale repræsentanter og interesseorganisationernes repræsentanter opgjort for hvert enkelt ministerium?«

Svar (10/10 90):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Af nedenstående 2 oversigter for tiden 1. januar–31. december 1989 og 1. januar–1. oktober 1990 fremgår de ønskede oplysninger:

Oversigt over indberettede, nynedsatte udvalg for tiden 1. januar 1989 til 31. december 1989

[Statsministeren]

Arbejdsministeriet

- 1) Udvalg vedrørende information og kontrol på køre- og hviletidsområdet.

	Mænd	Kvinder
Total	11	3
Stat	3	3
Organisationer	8	0

- 2) Udvalg om Virksomhedernes Miljø Tilsyn (VMT-udvalget).

	Mænd	Kvinder
Total	9	4
Stat	4	2
Kommune + amt	1	1
Organisationer	4	1

- 3) Ferielovsudvalget.

	Mænd	Kvinder
Total	9	5
Stat	2	1
Kommune + amt		1
Organisationer	7	3

Boligministeriet

- 4) Arbejdsgruppe om forenkling af reglerne for tildeling af individuel boligstøtte.

	Mænd	Kvinder
Total	6	5
Stat	3	3
Kommune + amt	1	2
Organisationer	2	

- 5) Arbejdsgruppe om det almennyttige nybyggeri.

	Mænd	Kvinder
Total	10	4
Stat	3	3
Kommune + amt	2	1
Organisationer	5	

Indenrigsministeriet

- 6) Arbejdsgruppe vedrørende øget brugerindflydelse i lokalområderne.

	Mænd	Kvinder
Total	4	2
Stat	1	1
Organisationer	3	1

Industriministeriet

- 7) Revisorkommissionen.

	Mænd	Kvinder
Total	7	2
Stat	3	1
Organisationer	4	1

Justitsministeriet

- 8) Retslægerådet.

	Mænd	Kvinder
Total	6	4
Stat	3	2
Organisationer	3	2

- 9) Justitsministeriets myndighedslovsudvalg.

	Mænd	Kvinder
Total	5	4
Stat	4	2
Organisationer	1	2

- 10) Skiftelovsudvalg.

	Mænd	Kvinder
Total	3	2
Stat	2	
Organisationer	1	2

- 11) Arbejdsgruppe vedrørende registrering af rettigheder over biler og andre registreringspligtige køretøjer.

	Mænd	Kvinder
Total	10	2
Stat	2	0
Organisationer	8	2

- 12) Arbejdsgruppe vedrørende frivillig rådgivning af ægtefæller inden separation eller skilsmisse.

	Mænd	Kvinder
Total	3	4
Stat	2	2
Organisationer	1	2

- 13) Arbejdsgruppe vedrørende internationale børnebortførelser m.v.

	Mænd	Kvinder
Total	2	2
Stat	2	2

- 14) Udvalg om fordele og ulemper ved inkorporering af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention i dansk ret.

	Mænd	Kvinder
Total	4	2
Stat	2	1
Organisationer	2	1

Kirkeministeriet

- 15) Arbejdsgruppe vedrørende folkekirkens uddannelsesinstitutioner.

	Mænd	Kvinder
Total	8	4
Stat	4	3
Organisationer	4	1

Miljøministeriet

- 16) Skovrådet.

[Statsministeren]

	Mænd	Kvinder			
Total	7	4	24)	Organisationer	9 5
Stat	3	2		Udvalg vedrørende folkeskolens vidtgående specialundervisning til primærkommunerne.	
Organisationer	4	2			Mænd Kvinder
<i>Socialministeriet</i>				Total	5 4
17)				Stat	3 1
Udvalg vedrørende udvikling af præmiegradueringsmodel indenfor Arbejdsskadeforsikringsrådet.				Kommune + amt	1 1
	Mænd	Kvinder		Organisationer	1 2
Total	7	4	25)	Teknikerudvalget for Byggeri- og Energiforsyningsområdet.	
Stat	3	3			Mænd Kvinder
Kommune + amt	0	0		Total	9 3
Organisationer	4	1		Organisationer	9 3
18)			26)	Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.	
Udvalg vedrørende stofmisbrugere i metabolismebehandlingen.					Mænd Kvinder
	Mænd	Kvinder		Total	9 6
Total	5	5		Uoplyst.	
Stat	2	4	27)	Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd.	
Kommune + amt	3	1			Mænd Kvinder
Organisationer	4	1		Total	13 2
19)				Uoplyst.	
Udvalg vedrørende ungdomsarbejdsløshed og beskæftigelse m.v.				28)	Statens Jordbrugs- og Veterinærvidenskabelige Forskningsråd.
	Mænd	Kvinder			Mænd Kvinder
Total	9	6		Total	12 3
Stat	2	5		Uoplyst.	
Kommune + amt	3	0		29)	Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd.
Organisationer	4	1			Mænd Kvinder
<i>Sundhedsministeriet</i>				Total	12 3
20)				Uoplyst.	
Medicintilskudsnet.				30)	Statens Humanistiske Forskningsråd.
	Mænd	Kvinder			Mænd Kvinder
Total	4	3		Total	8 7
Stat	3	3		31)	Statens Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd.
Kommune + amt	1				Mænd Kvinder
<i>Undervisningsministeriet</i>				Total	13 2
21)				32)	Erhvervsuddannelsesrådet.
Teknikerrådet.					Mænd Kvinder
	Mænd	Kvinder		Total	20 5
Total	14	5		Stat	1
Stat	1	0		Kommune + amt	1
Kommune + amt	0	1		Organisationer	19 4
Organisationer	13	4		33)	HTX-udvalget.
Teknikerudvalgene for					Mænd Kvinder
22)				Total	8 3
1) fremstillingsindustriområdet og				Organisationer	8 3
23)				34)	Erhvervspilotuddannelsen.
2) proces- og levnedsmiddelområdet.					Mænd Kvinder
Ad 1).	Mænd	Kvinder		Total	7 1
Total	10	2		Organisationer	8 3
Organisationer	10	2		Total	7 1
Ad 2).	Mænd	Kvinder			
Total	9	5			

[Statsministeren]

Stat	7	1			Mænd	Kvinder	
35) Forskningspolitisk Råd.					7	9	
	Mænd	Kvinder			Stat	2	5
Total	6	3			Kommune + amt	4	2
Stat	6	3			Organisationer	1	2
36) Uddannelsesnævnet for designuddannelser.				7) Medlemmer af Forvaltningshøjskolens undervisningsråd.			
	Mænd	Kvinder			Mænd	Kvinder	
Total	5	6			15	13	
Organisationer	5	6			Stat	5	3
	Mænd	Kvinder			Kommune + amt	4	1
I alt	289	131			Organisationer	6	9
Kvindeprocent		31,19					

Oversigt over indberettede, nynedsatte udvalg for tiden 1. januar 1990 til 1. oktober 1990

Arbejdsministeriet

1) Arbejds miljørådet.					Mænd	Kvinder	
					19	6	
Total					Stat	2	2
Stat					Kommune + amt		1
Kommune + amt					Organisationer	17	3
Organisationer							

Boligministeriet

2) Decentralisering på boligområdet.					Mænd	Kvinder	
					8	5	
Total					Stat	5	3
Stat					Kommune + amt	3	2
Kommune + amt							
3) Vilkår for andelsboliger.					Mænd	Kvinder	
					2	7	
Total					Stat	2	4
Stat					Kommune + amt		3
Kommune + amt							
4) Udvalg om ændret huslejebegreb i relation til udbetaling af individuel boligstøtte.					Mænd	Kvinder	
					9	7	
Total					Stat	3	4
Stat					Kommune + amt	1	2
Kommune + amt					Organisationer	5	1
Organisationer							

Administrations- og Personaledepartementet

5) Lønningsrådet.					Mænd	Kvinder	
					12	2	
Total					Stat	4	2
Stat					Organisationer	8	
Organisationer					Folketinget	5	3
Folketinget							
6) Medlemmer af Forvaltningshøjskolens bestyrelse 1990-94.							

Industriministeriet

8) Konkurrencelov.					Mænd	Kvinder	
					10	5	
Total					Uoplyst.		
9) Udvalget om lovgivning om pensionsoverførsler.							
					Mænd	Kvinder	
Total					12	8	
Stat					Stat	3	4
Kommune + amt					Kommune + amt	1	1
Organisationer					Organisationer	8	3
10) Arbejdsgruppen om revision af reglerne om finansielle institutters virksomhedsområde og anbringelse.					Mænd	Kvinder	
					7	1	
Total					Stat	3	1
Stat					Organisationer	4	
Kommune + amt							
Organisationer					11) Børsudvalget.		
11) Børsudvalget.					Mænd	Kvinder	
					18	7	
Total					Stat	7	7
Stat					Organisationer	9	
Kommune + amt					Andet	2	
Organisationer					12) Erhvervsudviklingsråd.		
12) Erhvervsudviklingsråd.					Mænd	Kvinder	
					15	3	
Total					Stat	4	2
Stat					Organisationer	11	1
Kommune + amt							
Organisationer							

Justitsministeriet/Færdselsafdelingen

13) Færdselssikkerhedskommissionen.					Mænd	Kvinder	
					14	7	
Total					Stat	5	1
Stat					Kommune + amt		2
Kommune + amt					Organisationer	4	1
Organisationer					Folketing	5	3
Folketing							

[Statsministeren]

Kulturministeriet

- 14) Udvalg vedrørende sammensætningen af Voksenuddannelsesrådet.

	Mænd	Kvinder
Total	15	10
Uoplyst.		

- 15) Forskningsbiblioteksrådet.

	Mænd	Kvinder
Total	6	7
Stat	2	7
Organisationer	4	

- 16) Stednavneudvalget.

	Mænd	Kvinder
Total	5	4
Stat	3	4
Kommune + amt	2	

- 17) Statens Kunstfond.

	Mænd	Kvinder
Total	19	9
Stat	4	5
Kommune + amt	3	
Organisationer	12	4
Folketing	3	5

Miljøministeriet

- 18) Miljøstøtteordning for Østlandene.

	Mænd	Kvinder
Total	6	4
Stat	2	3
Organisationer	4	1

- 19) Udvalg, som skal vurdere behovet for en lov om kommunale forsyningsvirksomheder.

	Mænd	Kvinder
Total	7	3
Stat	3	3
Kommune + amt	4	

Socialministeriet

- 20) Udvalget om ligestilling af pensionister og omlægning af kontanthjælpen.

	Mænd	Kvinder
Total	6	5
Stat	4	4
Kommune + amt	2	1

- 21) Udvalget om forældres pasning af syge børn.

	Mænd	Kvinder
Total	4	5
Stat	3	2
Kommune + amt		2
Organisationer	1	1

Sundhedsministeriet

- 22) Udvalg til planlægning af den præhospitale akut- og skadebehandling.

	Mænd	Kvinder
Total	15	5
Stat	3	3
Kommune + amt	7	1
Organisationer	4	1
Andre	1	

Udenrigsministeriet

- 23) Udvalget til samordning af en række mindre forskningscentre og institutter vedrørende udenrigspolitik.

	Mænd	Kvinder
Total	4	3
Stat	4	3

Undervisningsministeriet

- 24) Udvalg vedrørende sammensætningen af pædagoguddannelser.

	Mænd	Kvinder
Total	2	6
Stat		2
Kommune + amt	2	2
Organisationer		2

- 25) Tilskudsudvalg for de frie grundskoler.

	Mænd	Kvinder
Total	5	3
Stat	1	2
Organisationer	4	1

- 26) Forskningspolitisk Råd.

	Mænd	Kvinder
Total	18	5
Stat	12	4
Kommune + amt	1	
Organisationer	5	1

- 27) Kommission for videnskabelige undersøgelser i Grønland (KVUG).

	Mænd	Kvinder
Total	16	2
Stat	9	1
Grønland. inst.	7	1

- 28) Dandok

	Mænd	Kvinder
Total	4	4
Stat	4	4

- 29) Råd for social- og sundhedsuddannelserne.

	Mænd	Kvinder
Total	4	11
Stat	2	3
Kommune + amt	2	2

[Statsministeren]

Organisationer	6		
1 vakant plads			
		Mænd	Kvinder
I alt		292	174
Kvindeprocent			37,3

Spm. nr. S 7

Til finansministeren (2/10 90) af:

Jørgen Estrup (RV):

»Finder ministeren, at det er i overensstemmelse med regeringens stramme finanspolitik, når man på Rigshospitalet i betydeligt omfang øger lønomkostningerne, fordi man gennemfører ledelsesmæssige og organisatoriske ændringer ved uden begrundelse at fjerne tjenestemænd fra deres job, sætte dem på ventepenge eller flytte dem til stillinger, hvor de oppebærer hidtidig løn, uanset at den ny stilling er normeret til lavere lønramme?«

Begrundelse

Rigshospitalet har siden foråret 1989 været i gang med en ledelsesmæssig og organisatorisk omstrukturering af sit centralkøkken. I den forbindelse blev køkkenets souschef i april 1989 uden begrundelse sat fra sin stilling og har siden – i 1½ år – oppebåret fuld løn uden at kunne udføre arbejde. Pr. 1. oktober 1990 erstattes han af en nyudnævnt produktionschef og bliver derefter sat på ventepenge.

En ledende økonoma i centralkøkkenet blev på samme måde uden begrundelse sat fra sin stilling i april 1989 og oppebar i otte måneder fuld løn uden at måtte udføre arbejde, indtil man fandt passende anden beskæftigelse inden for Rigshospitalet.

Derudover er en økonoma, en kok, to ansatte i smørrebrødstuen m.fl. blevet degraderet til lavere normerede stillinger, men oppebærer den hidtidige højere løn. Samtidig er andre tjenestemænd blandt personalet blevet forfremmet til de ledige stillinger med deraf følgende højere løn.

Alt i alt er der tale om, at Rigshospitalets ledelse på denne måde har påført det offentlige ekstra lønomkostninger i millionklassen, uden at dette har kunnet begrundes enten med manglende kvalifikationer eller utilfredsstillende arbejdsindsats hos de hidtil ansatte.

Svar (10/10 90):

Finansministeren (Henning Dyremose):

Omstillingen af den offentlige sektor kan nødvendiggøre omstrukturering og ændringer i de enkelte organisationer og dermed også ændringer i medarbejdernes arbejdsopgaver og kan betyde omflytning og måske afskedigelse af personale.

Ansvaret for de personalemæssige tilpasninger ligger hos de enkelte styrelser og institutioner, der må forudsættes at gennemføre ændringerne under hensyntagen til de gældende regler.

Tilpasningerne skal gennemføres således, at institutionen fortsat er i stand til at varetage opgaverne på kvalificeret måde. Finansministeriet involveres ikke i sådanne omlægnings- og kender derfor ikke de konkrete forhold på Rigshospitalet, bortset fra at spørgsmålet om uansøgt afskedigelse med rådighedsløn af en tjenestemandsansat ledende økonoma har været forelagt for Finansministeriet efter tjenestemandslovens regler.

I den konkrete sag forholdt det sig sådan, at Rigshospitalet oplyste, at den pågældendes stilling var nedlagt, og at det efter drøftelsen mellem Rigshospitalet og pågældendes organisation og advokat måtte konstateres, at der ikke kunne tilbydes pågældende en anden passende stilling.

Den pågældende blev herefter afskediget med rådighedsløn.

Som led i en omstrukturering kan det være nødvendigt at pålægge en tjenestemand at overtage en anden passende stilling, der er klassificeret i en lavere lønramme. I så tilfælde har tjenestemanden krav på et personligt tillæg, der udligner lønforskellen. Tillægget bortfalder, i det omfang der opnås lønfremgang ved overgang til højere lønramme eller løntrin. Dette løntillæg skal ses i sammenhæng med, at uansøgt afskedigelse af en tjenestemand vil aktualisere krav på rådighedsløn eller pension.

For overenskomstansatte er der ikke formaliseret tilsvarende regler om bevarelse af lønnen.

De økonomiske dispositioner, der foretages i forbindelse med tilpasning til ny struktur, skal afholdes inden for de bestående lønsumsbevilgninger, idet dog udgifterne til rådighedsløn og pension afholdes over finanslovens § 36. Pensionsvæsenet.

Spm. nr. S 8

Til *indenrigsministeren* (2/10 90) af:

Jane Oksen (FP):

»Kan en kommune sælge en nedlagt skole for 0 kroner til en selvejende institution, der vil benytte skolen til aktiviteter for lokalsamfundets borgere?«

Begrundelse

I tider, hvor der nedlægges en del små skoler, ønsker kommunerne ofte at overdrage disse til en kreds af borgere for at bevare et samlingssted for lokalsamfundets borgere.

Spørgeren mener, at det må være i strid med kommunalretlige regler, at en kommune på denne måde afhænder et kommunalt aktiv, og at der findes regler om offentligt udbud af kommunale ejendomme, idet en kommune vel ikke kan tillade sig at afhænde en ejendom til 0 kroner, men har en pligt til, at ejendommen indbringer mest muligt til kommunens kasse. Ønsker en kommune at overdrage en nedlagt skole til lokalbefolkningen, bør dette vel kun være muligt i form af en lejekontrakt.

Svar (9/10 90):

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Kommunernes dispositioner i forbindelse med salg af kommunale ejendomme er reguleret af almindelige kommunalretlige grundsætninger, herunder reglerne om, at kommunerne normalt ikke uden lovhjæmmel må yde tilskud til enkeltpersoner, og at kommunerne skal handle økonomisk forsvarligt.

At kommunerne ikke må yde tilskud til enkeltpersoner, medfører, at kommunale ejendomme som udgangspunkt skal sælges til den højeste opnåelige pris (markedsprisen). Salgsprisen vil dog kunne fastsættes til en pris, der er lavere end markedsprisen, hvis kommunalbestyrelsen i øvrigt lovligt kan yde tilskud til køberen, eller hvis kommunen i forbindelse med salget sikrer, at der varetages en saglig kommunal interesse.

Det er i teori og praksis antaget, at kommuner lovligt kan tilvejebringe eller yde støtte til tilvejebringelse af lokaliteter til fællesaktiviteter for kommunens borgere. En kommune vil derfor også lovligt kunne overdrage en ejendom vederlagsfrit til en selvejende institution,

der vil benytte ejendommen til sådanne aktiviteter. Det er dog bl.a. en betingelse, at den selvejende institution alene udfører opgaver, som kommunen selv kunne udføre, herunder at institutionen ikke har erhvervsøkonomisk formål, samt at lokalerne af den selvejende institution stilles til rådighed for borgerne efter saglige kriterier. Kommunen må endvidere sikre sig indflydelse på, hvad der skal ske med den omhandlede ejendom i tilfælde af den selvejende institutions opløsning.

Spm. nr. S 11

Til *skatteministeren* (3/10 90) af:

Jens Thoft (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvorledes det går med opkrævning af renteaftgiften for indkomståret 1987, herunder hvor mange restanter der fortsat må antages at være, og hvilket beløb disse omtrentlig skylder det offentlige?«

Begrundelse

Jeg har en stærk mistanke om, at der fortsat er over 50.000 skatteydere, der endnu ikke har betalt renteaftgiften for 1987. Som bekendt er opkrævningen heraf en ikke særlig højt prioriteret opgave, og sammenlægningen mellem skat og told har formentlig yderligere forsinket opkrævningen. I øvrigt beklager jeg, at ministeren ikke fulgte SF's forslag og ophævede renteaftgiften for 1987 – det år, hvor afgiftsgrundlaget var særlig uretfærdigt og tilfældigt.

Svar (11/10 90):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

I et svar på et spørgsmål fra hr. Jens Thoft den 6. februar 1990 (spørgsmål nr. S 437, stillet 30. januar 1990) blev det oplyst, at der i begyndelsen af februar 1990 blev udarbejdet inkassomateriale for i alt ca. 109.000 personer. Den samlede renteaftgiftsrestance udgjorde ca. 359 mio. kr., hvortil kom morarenter på ca. 40 mio. kr.

Told- og Skattestyrelsen har oplyst, at man skønner, at der ved den forestående ajourføring af inkassomaterialet ultimo oktober 1990 vil være ca. 76.000 uafsluttede inkassosager. Af disse er ca. 5.500 restanter nye i forhold til inkassoudsendelsen i februar 1990. Kommunerne, der står for inddrivelsesopgaven, har såle-

[Skatteministeren]

des afsluttet restancesager vedrørende ca. 38.500 personer.

Den samlede restance forventes at være på ca. 302 mio. kr., hvoraf 33 mio. kr. hidrører fra de 5.500 nye restanter.

Den oprindelige restance på ca. 399 mio. kr. (inkl. morarenter) ved inkassoudsendelsen i februar 1990 er således nedbragt med i alt ca. 130 mio. kr.

Det bemærkes, at de nævnte oplysninger er baseret på et skøn, idet en præcis angivelse først kan ske efter afviklingen af den planlagte inkassokørsel ultimo oktober 1990.

Skønnet er foretaget på baggrund af en optælling pr. 5. september 1990 vedrørende 9 pct. af de registrerede restanter korrigeret med registrerede indbetalinger i perioden fra den 5. september til den 5. oktober 1990.

Spm. nr. S 12

Til *justitsministeren* (3/10 90) af:

Jens Thoft (SF):

»Vil ministeren på grund af personalesituationen for politiet i Grønland overveje at forlænge den mulige udstationeringsperiode ud over de 5 år, det i dag er muligt at blive udstationeret, for det personel, der måtte ønske det?«

Begrundelse

Jeg har fået oplyst, at politiet i Grønland må benytte sig af udstationeret dansk personel, og at politiet i øvrigt lider meget under mandskabsmangel. En udstationeret betjent kan imidlertid maksimalt få lov til at være udstationeret i 5 år. Selv om situationen for politiet i Grønland er meget vanskelig, sker det dog, at der er betjente, der ønsker udstationeringen forlænget ud over maksimumsperioden på 5 år. Dette tillades for tiden ikke, heller ikke selv om det er vanskeligt at få det nødvendige mandskab. På denne baggrund anmoder jeg om, at ministeren ikke direkte »jager« personel, der egentlig godt ville have udstationeringsperioden forlænget, hjem, men tillader udstationeringsperioden forlænget med mindst yderligere 2 år, når den pågældende selv ønsker det.

Svar (12/10 90):

Justitsministeren (Engell):

Rigspolitechefen har i anledning af spørgsmålet oplyst, at danske polititjenestemænd, som udsendes til Grønland, gøres skriftligt bekendt med, at udsendelsen vil have en varighed af mindst 2 år og normalt ikke kan forlænges ud over 5 år. Baggrunden for den øvre grænse på 5 år er, at der principielt er tale om en assistenttjeneste, og at de pågældende forventes tilbage til polititjeneste i Danmark.

Polititjenesten i Grønland afviger på flere punkter så meget fra tjenesten i Danmark, at en omstilling til danske forhold skønnes at ville være for krævende, hvis der er forløbet for lang tid. Den rent administrativt fastsatte 5-års-regel praktiseres dog med en vis fleksibilitet, navnlig når der er tale om polititjenestemænd, der i udstationeringsperioden flyttes fra ét distrikt til et andet. Der er således flere eksempler på, at danske udsendte har forrettet tjeneste i mere end 5 år i Grønland.

Det skal tilføjes, at en hjemkaldt dansk polititjenestemand i alle tilfælde erstattes af en ny udsendt dansker. Der er således ikke tale om, at en håndhævelse af 5-års-reglen formindsker det grønlandske politis totale personaletal.

Antallet af polititjenestemænd i Grønland kan imidlertid variere noget på grund af en forholdsvis stor udskiftning af personalet. Antallet af polititjenestemænd i Grønland var pr. 1. juli 1990 114 mand, hvoraf 24 var udsendt fra Danmark.

Det kan endelig bemærkes, at det er rigspolitechefens opfattelse, at Grønland politimæssigt principielt bør betjenes af hjemmehørende. Det har imidlertid hidtil været nødvendigt for at sikre en forsvarlig politibetjening af Grønland at udsende et antal danske polititjenestemænd.

Spm. nr. S 13

Til *justitsministeren* (3/10 90) af:

Lykketoft (S):

»Kan ministeren oplyse, på hvilket grundlag tinglysningsafgifter beregnes, og om det er i overensstemmelse med lovgivningen (realkreditloven og bekendtgørelser, tinglysningslove m.m.), at der er forskel mellem belåningsværdien til realkreditlån og det pantsattes værdi, og hvad ministeren agter at gøre, hvis praksis ikke er i overensstemmelse med lovgivningens ånd og bogstav?«

[Lykketoft]

Begrundelse

Debatten om realkreditten i sommeren 1990 har berørt mange forhold, bl.a. tinglysning og stempelafgifter.

Eksempler:

Et pantebrev med hovedstol 25.585.000 kr. er påført en påtegning om, at det pantsattes værdi kun er 21.800.000 kr.

Et pantebrev med hovedstol 23.030.000 kr. er påført en påtegning om, at det pantsattes værdi kun er 5.347.000 kr.

Ministerens besvarelse ønskes på ovenstående baggrund.

Ministeren bedes særskilt redegøre for, hvor udbredt denne fremgangsmåde har været.

Svar (12/10 90):**Justitsministeren (Engell):**

Tinglysningsafgiften er fastsat i lov om rets-afgifter og er 500 kr., der svares for ethvert dokument, der anmeldes til tinglysning, og som skal indføres i tinglysningsdagbogen.

Tinglysningsafgiften er således et fast beløb, og jeg tror derfor, at den afgift, som spørgeren sigter til, må være stempelafgiften. Reglerne herom findes i lov om stempelafgift. Stempelafgiften beregnes i modsætning til tinglysningsafgiften som en vis andel af en i loven nærmere angiven værdi.

Stempelafgiftsloven hører imidlertid under skatteministeren, men jeg kan oplyse, at der ved dokumenter, der stifter pant i fast ejendom, efter stempelafgiftslovens § 57, stk. 1, skal betales stempelafgift af det pantsikrede beløb (pålydende). Hvis værdien af det pantsatte er lavere end pålydende og dette fremgår af dokumentet, kan afgiften dog beregnes af pantets værdi (værdistempling).

Udbredelsen af denne fremgangsmåde kendes ikke, men skatteministeren har over for mig oplyst, at værdistempling især anvendes ved optagelse af byggelån. Her kan man altså nøjes med at betale stempelafgift af grundens værdi.

Om forholdet til realkreditloven m.v. har boligministeren oplyst, at realkreditlovgivningen ikke indeholder regler om forholdet mellem belåningsværdien ifølge et pantebrev og det beløb, som pantebrevet stemples for.

Spm. nr. S 14

Til *socialministeren* (3/10 90) af:

Søren B. Jørgensen (S):

»Må en kommune modregne den personlige månedlige ATP-ydelse i de lommepege, der udbetales til beboere på plejehjem?«

Svar (10/10 90):**Socialministeren (Aase Olesen):**

Det forudsættes, at der ikke tænkes på plejehjem med pensionsudbetaling efter bistandslovens § 85 a.

Det følger af bistandslovens § 84, at når en person, der modtager pension efter den sociale pensionslovgivning, optages på et plejehjem, udbetales af pensionen et beløb til personlige fornødenheder, mens resten af pensionen benyttes til betaling for opholdet. Har pensionisten indtægter ud over pensionen, benyttes 60 pct. heraf som yderligere betaling for opholdet.

Af pkt. 55 i Socialstyrelsens vejledning af 18. august 1988 om nogle tilbud til ældre, førtidspensionister m.fl. efter bistandslovens § 60 og §§ 74 og 86 fremgår, at ved opgørelsen af indtægten medregnes enhver indtægt, således også ydelser efter loven om Arbejdsmarkedets Tilægs pension. I indtægten fradrages skatter.

Det er således korrekt af kommunen at lade ATP-ydelsen indgå ved fastsættelsen af betalingen for opholdet. Derimod berøres beløbet til personlige fornødenheder ikke direkte af plejehjemsbeboerens indtægter. Men der trækkes skat af dette beløb med en trækprocent, som naturligvis afhænger af den pågældendes samlede indtægter.

Beløbet til personlige fornødenheder skal altid udbetales, uanset om der skal betales for opholdet. Skal der betales for opholdet på plejehjem, kan der imidlertid aftales en modregning, såfremt dette ikke hindrer eller vanskeliggør, at beboeren har beløbet til personlige fornødenheder til sin rådighed, jf. vejledningens pkt. 58.

Spm. nr. S 15

Til *miljøministeren* (3/10 90) af:

Søren B. Jørgensen (S):

»Kan en kommune, efter at en zonenovstillelse er bevilget af amtet, bruge kommuneplanlovens § 17 til at forhindre/forhale opførelsen af en ridehal umiddelbart op til en landbrugsejendom, der grænser op til nabokommunen?«

[Søren B. Jørgensen]

Begrundelse

Sidst i maj 1990 søgte Kronjyllands Rideklub, Randers, om kommunens tilladelse til at opføre en ridehal på 1.100 m².

Rideklubben har hjemsted i Purhus Kommune, men ridehallen er beliggende lige på den anden side af kommunegrænsen i Randers Kommune.

Den 22. juni 1990 videresendte Randers Kommune ansøgningen til Århus Amtskommune med indstilling om, at der ikke blev meddelt zonelovstilladelse.

Den 12. september d.å. bevilgede Århus Amt zonelovstilladelse med den begrundelse, at det ansøgte var helt i overensstemmelse med zone-loven.

Herefter vedtog Randers Kommunes økonomiudvalg, at der i henhold til kommuneplanloven nedlægges et § 17-forbud, og at der inden 1 år udarbejdes en lokalplan omhandlende den landbrugsejendom, i hvis umiddelbare nærhed ridehallen tænkes opført.

Området har aldrig på noget tidspunkt været omfattet af kommuneplanen.

Svar (10/10 90):

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Jeg har forelagt spørgsmålet for Planstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Efter kommuneplanlovens § 17 kan kommunalbestyrelsen nedlægge forbud mod, at der retligt eller faktisk etableres forhold, som kan hindres ved en lokalplan. Forbudet kan nedlægges for et tidsrum af et år.

Der er ikke i lovgivningen fastsat begrænsninger i anvendelsen af denne bestemmelse i tilfælde, hvor en anden myndighed har givet en tilladelse efter anden lovgivning til det omhandlede forhold. Kommunen kan således godt nedlægge et § 17-forbud, selv om der foreligger en zonelovstilladelse fra amtskommunen.

Formålet med § 17 er at give kommunen adgang til at forhindre etablering af forhold, der strider mod kommunens planlægningsintentioner eller foregriber overvejelser om kommunal planlægning. Da amtskommunen ikke ved administration af zonelovgivning nødvendigvis har mulighed for at lægge sådanne overvejelser til grund, er det omvendt kommunens ret at sik-

re sin planlægningsmulighed ved at nedlægge et § 17-forbud, selv om zonelovsmyndigheden har givet en tilladelse. Kommunen har herefter en frist på et år til at udarbejde et lokalplanforslag, der nærmere regulerer de omhandlede forhold.

Hvad angår den konkrete sag i Randers Kommune, der ligger til grund for spørgsmålet, kan Planstyrelsen oplyse, at kommunens afgørelse ikke er indbragt for styrelsen, jf. adgangen til at indbringe kommunalbestyrelsers afgørelser efter kommuneplanloven for Miljøministeriet (Planstyrelsen) for så vidt angår retlige spørgsmål (kommuneplanlovens § 48, stk. 1).«

Spm. nr. S 17

Til *kommunikationsministeren* (3/10 90) af:

Hanne Andersen (S):

»Har ministeren tænkt sig at tage skridt til, at de, der opnår sendetilladelse til lokalradio, skal forevise skriftlig dokumentation for KTAS og radiomontører fra det lokale radionævn eller – hvis der er flere om samme sendetid – den koordinerende myndighed for, at sendetilladelsen er opnået, før KTAS og radiomontører etablerer nettet?«

Begrundelse

Som det er nu, kan man bare ringe til KTAS og bede om, at linjen etableres. Man skal ikke dokumentere, at man har tilladelse til at sende. KTAS etablerer bare de linjer, de bliver bedt om at etablere.

Svar (10/10 90):

Kommunikationsministeren (Torben Rechen-dorff):

På nuværende tidspunkt er det de koncessionerede regionale televirksomheder, der for en lokalradio etablerer forbindelsen mellem studiet og senderen ved hjælp af et fast kredsløb (en apl-linje), hvis studie og sender ikke er placeret samme sted.

Der kræves ikke en særlig tilladelse til at leje et fast kredsløb af KTAS eller de øvrige televirksomheder. Ethvert retssubjekt i Danmark har i henhold til televirksomhedernes koncessioner adgang til at få etableret faste kredsløb, herunder kredsløb til radiofoni. Der eksisterer således et rent forretningsmæssigt abonne-

[Kommunikationsministeren]

mentsforhold mellem den enkelte lokalradio og televirksomheden.

Derimod kræves en tilladelse til lokal programvirksomhed, som udstedes af det lokale radionævn. Endvidere kræves der til oprettelse og drift af en sender en tilladelse, der udstedes af Teleinspektionen. En forudsætning for denne tilladelse er en gyldig tilladelse fra det lokale radionævn.

Såfremt programvirksomheden ikke udøves i overensstemmelse med loven og dertil hørende bestemmelser, kan det lokale radionævn inddrage tilladelsen, hvilket endvidere bevirker, at den tekniske tilladelse og dermed adgangen til senderen bortfalder.

Da den lokale programvirksomhed således reguleres af dels en sendetilladelse fra nævnet og dels en teknisk sendetilladelse fra Teleinspektionen, ser jeg ikke anledning til at tage skridt i forhold til KTAS eller øvrige regionale televirksomheder i forbindelse med apl-linjer-nes etablering.

Spm. nr. S 18

Til *miljøministeren* (4/10 90) af:

Behnke (FP):

»Hvad er begrundelsen for, at offentlige myndigheder gerne må opstille reklameskilte langs landets hovedvejsstrækninger, når private ikke må?«

Begrundelse

Private firmaer, som ønsker at opstille skilte med reklame for deres virksomhed, bliver konstant afvist, når de ønsker at opstille reklamerne, så de kan ses fra f.eks. hovedvejsstrækningerne.

Offentlige myndigheder, herunder ikke mindst kommunerne, opstiller derimod ofte skilte med reklamer for f.eks. byggegrunde, erhvervsparker osv. helt ud til vejkanterne af hovedvejsstrækninger.

Spørgeren mener ikke, at de offentlige myndigheder skal have forbud mod opsætningen af reklameskiltene, men derimod at private virksomheder må have samme ret som det offentlige.

Reklamer langs landets hovedvejsstrækninger kunne give f.eks. Vejdirektoratet ekstra indtægter.

Trafiksikkerhedsmæssigt kan der næppe være problemer, eftersom man f.eks. i Tyskland på motorvejene bevidst bruger reklameskilte til trafik kampagner.

Svar (17/10 90):

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Offentlige myndigheder er omfattet af det samme forbud mod reklamering i det åbne land som private, idet der i naturfredningslovens § 57 ikke skelnes mellem offentlige og private.

Trafikpropagandaskilte er dog undtaget fra det generelle forbud, når de er godkendt af Rådet for Større Færdselssikkerhed, jf. § 57, stk. 2 C.

Tilsynet med overholdelsen af forbudet påhviler efter naturfredningslovens bestemmelser vedkommende amtskommune.

Spm. nr. S 20

Til *socialministeren* (4/10 90) af:

Arne Nielsen (KRF):

»Vil ministeren for at undgå unødvendig brug af ankemulighederne i sociale sager indføre et ankegebyr, der skal tilbagebetales, såfremt ankesagen vindes?«

Begrundelse

Det er væsentligt, at borgerne bevarer en uindskrænket mulighed for at anke kommunernes tvivlsomme og urimelige afgørelser i sociale sager.

Men i dag er det ikke sjældent, at ankemuligheden udnyttes, selv om der i parallelle sager foreligger helt klare afgørelser fra et amtsankenævn eller Den Sociale Ankestyrelse, der går borgeren imod.

En sådan udnyttelse af ankemuligheden er ikke alene dyr, men også tidkrævende, så relevante ankesager forsinkes til ulempe for såvel den, der anker sagen, som for ankeinstansen.

Svar (12/10 90):

Socialministeren (Aase Olesen):

Spørgsmålet om gebyr på administrative ankesager overvejes for tiden i regeringen. Der er ikke truffet beslutning om, hvilke områder der skal inddrages herunder.

Spm. nr. S 21

Til *udenrigsministeren* (4/10 90) af:

Steenholdt (GrønL.):

»Kan udenrigsministeren give en redegørelse for mulige konsekvenser for Grønland som følge af indførelse af EF's indre marked i 1992, herunder for, hvorvidt en eventuel indmeldelse af Norge i EF vil have betydning for Grønlands fiskeri- og handelsmæssige relationer til EF?«

Begrundelse

Der har endnu ikke været debat i Grønland om indførelse af EF's indre marked og dets konsekvenser. Det skyldes, at det kompleks af konsekvenser, som man må forvente kræver sagkyndig indsigt, angår såvel EF som Grønland/Danmark. Den ekspertise findes ikke i Grønland.

Det vil derfor være formålstjenligt, at der fra Udenrigsministeriet udarbejdes en konsekvensanalyse, således at de grønlandske politikere – mens tid er – kan tage nødvendig stilling til problemkomplekset.

Svar (15/10 90):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg vedlægger en redegørelse for EF's indre marked og eventuelle virkninger heraf for Grønland. Såfremt der er særlige spørgsmål vedrørende dette emne, der ønskes nærmere belyst, står Udenrigsministeriet naturligvis til rådighed med yderligere oplysninger.

Grønlands fiskeri- og handelsmæssige relationer til EF er som bekendt fastlagt i det aftalekompleks, der lå til grund for Grønlands udtræden af EF, og som blev bekræftet ved indgåelsen af den nye femårige fiskeriprotokol, der trådte i kraft pr. 1. januar 1990. Norge, der til dels markedsfører de samme fiskeprodukter som Grønland, har hidtil kun haft begrænsede toldfordele for sin fiskeeksport til EF. Det forhold, at en så betydelig fiskerination i tilfælde af EF-medlemskab ville få samme toldfrihed for fiskeprodukter, som Grønland nu har, kan næppe undgå at påvirke pris- og afsætningsforholdene for de grønlandske produkter. Den nærmere karakter af de direkte eller indirekte virkninger heraf for Grønland er det vanskeligt at vurdere uden dyberegående ekspertstudier af markedet for de af Grønland og Norge eksporterede varer.

Norges fiskerimæssige relationer til EF er reguleret i en rammeaftale om gensidigt fiskeri. Under de årlige kvoteaftaler har Norge i en årække af EF fået tildelt fangstkvoter ved Grønland. Dette forhold ville næppe blive påvirket af et norsk EF-medlemskab. Norges og Grønlands formelle fiskerimæssige relationer omfatter kun de to parters deltagelse i den tresidige aftale med Island om forvaltningen af loddebestanden i området Østgrønland-Jan Mayen-Island. I tilfælde af norsk EF-medlemskab må EF forventes at ville indtræde i Norges sted i denne aftale.

Bilag

Udenrigsministeriet

Departementet for Udenrigsøkonomi

Den 11. oktober 1990

Notat

EF's indre marked og eventuelle virkninger heraf for Grønland

I. Det indre marked: Begreb og baggrund

Grundlaget for oprettelsen af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (EØF) i 1957 er EØF-traktaten, som også kaldes EF's grundlov. Et af traktatens hovedformål var oprettelsen af et fælles marked. Et sådant fælles marked forudsætter fjernelsen af skranker mellem de eksisterende nationale markeder. Traktaten giver ikke nogen direkte definition på dette fælles marked, men udgangspunktet er de 4 hovedpiller, nemlig fri bevægelighed for varer, kapital, tjenesteydelser og arbejdskraft.

I løbet af de første 30 år lykkedes det at få gennemført en fælles landbrugspolitik, en fælles handelspolitik og en toldunion med fælles ydre told og ingen told i den interne samhandel. Hertil kommer en række andre fælles foranstaltninger som f.eks. konkurrence- og statsstøtteregler. Endelig blev der i 1982 etableret en egentlig fælles fiskeripolitik. I 1985 erkendte man en række mangler ved det eksisterende hjemmemarked. Man havde således navnlig ikke kunnet afvikle en række afgørende hindringer for den interne samhandel i EF i form af tekniske *handelshindringer*, dvs. uensartede nationale krav til varer, afgiftsmæssige hindringer som følge af forskellige afgiftssatser på varer samt fysiske hindringer i form af grænsekontrol. Hertil kom uensartede regler om selskabs-

[Udenrigsministeren]

beskatning, kapitalrestriktioner, hindringer for fri udveksling af tjenesteydelser m.v. Alt dette svækkede EF's konkurrenceevne i forhold til bl.a. amerikanske og japanske virksomheder.

På denne baggrund godkendte Det europæiske Råd (EF's stats- og regeringschefer) i 1985 en række ændringer til EØF-traktaten. Traktatændringerne blev i Danmark godkendt i 1986 efter en vejledende folkeafstemning, der faldt ud til fordel for den såkaldte EF-pakke (Den Europæiske Fælles Akt). Med vedtagelsen af fællesakten blev der i Romtraktaten indført et nyt begreb, nemlig *det indre marked*. Efter traktatens art. 8 A, stk. 2, bestemmes, at »Det indre marked indebærer et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital i overensstemmelse med bestemmelserne i denne traktat.« Definitionen skal ses på baggrund af Kommissionens såkaldte hvidbog fra 1985 om »gennemførelse af det indre marked«, der opstiller et program for de retsakter, som Rådet efter Kommissionens mening skal vedtage for at fjerne

- *fysiske hindringer* for den fri bevægelighed (personkontrol, sundhedskontrol m.v. i forbindelse med passage inden for medlemslandenes grænser).
- *tekniske hindringer* (bl.a. forskelle i krav til varernes kvalitet, personers uddannelsesmæssige kvalifikationer m.v.).
- *afgiftsmæssige hindringer* (fjernelse eller reducere af visse former for skatter og afgifter).

Ifølge Kommissionens tidsplan skal de 282 forslag fra hvidbogen gennemføre det indre marked inden udgangen af 1992. Med ændringerne i Romtraktaten fik EF's Ministerråd et vigtigt værktøj hertil, idet en stor del af retsakterne kan vedtages med kvalificeret flertal, hvor der tidligere krævedes enstemmighed.

EF's indre marked skal naturligvis ses sammen med Fællesskabets øvrige virksomhed. Den forventede øgede konkurrence kunne betyde vanskeligheder for områder eller regioner i EF, som i forvejen har et svagt økonomisk fundament. Ved vedtagelsen af Fællesakten blev der i EØF-traktaten indsat et særligt afsnit om »økonomisk og social samhørighed«. Der er senere blevet opstillet fælles regler for samordningen af de tre såkaldte strukturfonde, nemlig regionalfondens, socialfondens og landbrugsstruktur fondens. Der skal således over en

5-årig periode ydes EF-tilskud på sammenlagt mere end 530 mia. d.kr. Støtten fra fondene ventes for den største dels vedkommende at gå til udviklingsprojekter i Irland (og Nordirland) og de sydlige dele af EF, dvs. Portugal, Grækenland, dele af Spanien, dele af Italien samt Korsika og Frankrigs oversøiske departementer. Dette gælder især for regionalfondens midler, medens socialfondens og landbrugsstruktur fondens fortsat kan ventes at yde tilskud til projekter i alle EF-landene.

II. Status for den hidtidige gennemførelse af det indre marked

De første år i indre marked-processen gik udviklingen forholdsvis langsomt. Efter at den europæiske Fællesakt trådte i kraft pr. 1. juli 1987, og efter at de nye beslutningsprocedurer nu er slået igennem i praksis, er beslutningshastigheden øget markant. Det hurtigere tempo afspejles af, at de skiftende formandskabslande hver opnår 35-40 beslutninger i løbet af deres 6 måneders formandskabsperiode. I Kommissionens 5. statusrapport, dok. KOM(90) 90 af 28. marts 1990, opgøres antallet af forslag i hvidbogen til 282. På nuværende tidspunkt mangler Kommissionen kun at fremsætte ganske få (ca. 4) forslag for Rådet. Disse vil blive fremsat i den nærmeste fremtid.

Rådet har pr. september 1990 taget stilling til 185 af forslagene. 174 er endeligt vedtaget, og 11 er fælles holdninger. Af de 97 forslag, som forhandles for øjeblikket, befinder 48 sig på Rådets bord, mens 49 befinder sig på Parlamentets bord.

Arbejdet på industrivaresiden er nu stort set tilendebragt. Blandt de væsentlige vedtagelser kan nævnes maskindirektivet, hvorved sikkerhedskravene til maskiners indretning harmoniseredes. De finansielle tjenesteydelser er ligeledes afsluttet i slutningen af 1989 med vedtagelsen af det såkaldte bankharmoniseringsdirektiv vedrørende bl.a. gensidig anerkendelse af tilladelser og ordninger, der åbner mulighed for meddelelse af en enkelt tilladelse gældende i hele Fællesskabet. Blandt de øvrige vedtagne direktiver inden for denne sektor kan nævnes kravene til solvensnøgletal, årsregnskaber fra filialer af udenlandske banker samt direktivet om bankers egenkapital. Det fremtidige arbejde vil nu blive koncentreret om forsikringssektoren.

[Udenrigsministeren]

Efter at der nu er taget hul på forslagene inden for levnedsmiddelsektoren, resterer der kun få forslag inden for denne sektor.

Inden for liberaliseringen af de offentlige indkøb har man nu vedtaget et direktiv om offentlige bygge- og anlægsarbejder, et direktiv om offentlige indkøb, et direktiv om kontrol med offentlige indkøb, bygge- og anlægsaftaler samt et direktiv om offentlige indkøb vedrørende vand, energi, transport og telekommunikation. I denne sektor udestår der således kun et direktiv om offentlige indkøb af tjenesteydelser samt et sidste kontroldirektiv.

Der er også gjort væsentlige fremskridt på det etableringsretlige område. Direktivet om anerkendelse af eksamensbeviser for videregående uddannelser over 3 år er således vedtaget, og et tilsvarende direktiv for eksamensbeviser for videregående uddannelser under 3 år forventes vedtaget i løbet af 1990.

Det kan derimod konstateres, at udviklingen fortsat går trægt inden for skatter og afgifter samt grænsekontrol for personer. Det bør dog fremhæves, at der er opnået enighed om 3 direktiver om opholdsret for henholdsvis studerende, lønmodtagere og selvstændige, der er ophørt med erhvervsaktivitet, samt andre personer.

Langt størsteparten af hvidbogens retsakter, er som nævnt direktiver, der efter vedtagelse blandt EF's ministre skal gennemføres i de enkelte medlemslande inden en vis frist (typisk 18 måneder). Kommissionen har i flere undersøgelser påpeget problemerne vedrørende gennemførelse i medlemslandene af de vedtagne direktiver. I værste fald betyder dette en risiko for en vis forsinkelse af den praktiske gennemførelse af det indre marked. Danmark ligger godt placeret som det medlemsland, der har gennemført flest direktiver. En væsentlig forudsætning for, at det indre marked kan slå fuldt ud igennem, er imidlertid, at virksomhederne for alvor begynder at benytte sig af de vedtagne regler.

Der kan i øvrigt henvises til regeringens notat af 24. juli 1990 til Folketingets Markedsudvalg om status vedrørende det indre marked.

III. Vurdering af eventuelle konsekvenser af det indre marked for Grønland

Ved Grønlands udmeldelse af EF den 1. februar 1985 ændredes Grønlands status fra fuldt

integreret medlem af EF til såkaldt tredjelandstatus (OLT-ordningen). Grønlands udmeldelse af EF betød, at samtlige EF-forskrifter – bortset fra dem, der har hjemmel i EØF-traktatens 4. del om oversøiske lande og territorier (OLT) – ophørte med at have virkning for Grønland fra datoen for Grønlands udtræden. Grønlands status som OLT-område under EF-traktaten indebærer dog, at der inden for de meget snævre rammer, som er fastlagt i EF-traktatens 4. del og i udtrædelsestraktatens protokol for Grønland, vil kunne træffes beslutninger i EF med virkning for Grønland. I praksis gennemføres OLT-ordningerne ved 5-årige beslutninger truffet af EF's Råd. Disse beslutninger udformes svarende til traditionelle internationale aftaler. Ved en vurdering af eventuelle konsekvenser for Grønland bør man således gøre sig klart, at Grønland som ikke-EF-medlemsland selvsagt ikke er direkte omfattet og forpligtet af EF's beslutninger, herunder for så vidt angår det indre marked. En analyse vil derfor logisk behandle de mulige afledede påvirkninger, som den gradvise gennemførelse af EF's indre marked måtte få for Grønland.

EF-Kommissionen har til sammenligning givet følgende skønnede nøgletal for de økonomiske konsekvenser for EF-landene i forbindelse med gennemførelsen af det indre marked:

EF's samlede *bruttonationalprodukt* forventes at stige med ca. 4,5 pct., *forbrugerpriserne* skønnes at ville aftage med ca. 6 pct., og EF's *betalingsbalance* over for udlandet forbedres med 1 pct. af BNP. Endelig forventes *arbejdsløsheden* at falde med 1,8 mio. personer svarende til en samlet *arbejdsløshed* på godt 9 pct. Den skønnede vækst er sammensat af følgende faktorer:

	pct. af BNP
a. Fjernelse af tekniske og administrative hindringer	2,2-2,7
b. Bedre udnyttelse af stordriftsfordele	2,1
c. Gevinst fra øget konkurrence	1,6
I alt	4,3-6,4

Den økonomiske fremgang som følge af det indre markeds realisering behøver ikke nødvendigvis at blive fordelt ligeligt imellem landene. Dette har man fra EF's side været meget

[Udenrigsministeren]

opmærksom på, og det er bl.a. hovedårsagen til, at man har besluttet at forøge strukturfondenes midler og intensivere indsatsen i de sydlige EF-lande.

Grønlands altovervejende industri- og eksportpotentiale ligger i fiskerisektoren. Ifølge den nyligt vedtagne fiskeriprotokol, der udløber den 31. december 1994, vil Grønland kunne eksportere sine fiskeprodukter til EF uden særlige afgifter.

Fiskerisektorens afgørende økonomiske betydning for Grønland betyder, at man ved den nuværende monostruktur fremover fortsat vil være relativt afhængig af en afsætning på bl.a. EF-markedet. Erhvervet er for øjeblikket nok en af de få virksomheder i Grønland, der opererer i et egentligt konkurrencemiljø, og vil således være særlig følsomt over for ændrede konkurrencevilkår.

Det er selvsagt vanskeligt at vurdere effekten af en gradvis gennemførelse af det indre marked, og det er således usikkert, hvorvidt de nuværende afsætningsmarkeder for grønlandske produkter faktisk vil blive berørt. Såfremt man skulle komme med gisninger om afledede konsekvenser for Grønland, kunne et udgangspunkt være Kommissionens ovenfor nævnte beregninger. Såfremt disse tal holder stik, vil Grønland nok gradvis skulle indstille sig på en øget konkurrence fra EF-produkter, der forventes at blive 5-6 pct. billigere. Omvendt betyder dette, at det bliver billigere at købe varer fra EF i Grønland.

For så vidt angår harmoniseringen af tekniske standarder, veterinær- og levnedsmiddelregler m.v. vil dette for Grønlands vedkommende betyde, at man som hidtil vil skulle efterleve nationale regler i det pågældende EF-land, hvortil der eksporteres. Endvidere vil man skulle tilpasse sig den EF-harmonisering af kravene på afsætningsmarkederne, der i stigende grad vil finde sted.

Spm. nr. S 22

Til *indenrigsministeren* (4/10 90) af:

Glistrup (FP):

»Hvilke forberedelsesarbejder og planer har regeringen om fordelingen mellem muhamedanere og andre af de sparsomme midler, som den offentlige sektor har til plejehjemsudgifter?«

Begrundelse

Baggrunden for spørgsmålet er en artikel med følgende indhold i Jyllands-Posten den 28. september 1990:

»Ældre indvandrere risikerer at komme i klemme i Danmark. Mange må opgive drømmen om et otium i hjemlandet, og familien i Danmark kan sjældent tilbyde husly og pleje, som traditionen foreskriver i muslimske lande.

Samtidig taler flertallet dårligt dansk og har ikke den ringeste lyst til at ende på et dansk plejehjem. Men det bliver formentlig udgangen for stadig flere.

Derfor opfordrer en arbejdsgruppe under Indenrigsministeriet kommunerne til at indrette ældretilbudene, så de også passer til indvandrere. Især er der behov for at uddanne personale, der både kender indvandrernes sprog og kultur, påpeger arbejdsgruppen.

Rapporten anbefaler, at indvandrere fra samme land samles på ét plejehjem, så de ældre ikke føler sig alt for isoleret. I enkelte kommuner kan det blive nødvendigt at åbne ældrecentre udelukkende for indvandrere, forudser gruppen.«

Svar (12/10 90):

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Det er helt op til den enkelte kommune at afgøre, hvordan de kommunale tilskud til kommunens ældre borgere (herunder indvandrere) bedst tilrettelægges. I rapporten »Integration af indvandrere i Danmark« gives nogle forslag til kommunernes overvejelse.

Spm. nr. S 24

Til *finansministeren* (4/10 90) af:

Ole Espersen (S):

»I fortsættelse af besvarelsen af spørgsmål nr. S 1213 (folketingsåret 1989-90) bedes det oplyst, hvordan der kan foreligge en driftsøkonomisk forbedring ved afskedigelse af hjemmehjælpere, når afledte virkninger tages i betragtning, ligesom det bedes oplyst, hvordan afskedigelse af hjemmehjælpere kan medvirke til en bedre konkurrenceevne i den private sektor og dermed til ekspansion og en stigning i beskæftigelsen.«

Svar (11/10 90):

Finansministeren (Henning Dyremose):

Som tidligere nævnt i besvarelsen af spørgsmål nr. S 1213 giver reduktioner i antallet af offentligt ansatte i de laveste lønrammer på kort sigt kun små nettobesparelser, fordi arbejdsløshedsdagpengenes kompensationsgrad er relativt høj for denne gruppe.

Personalereduktioner i den offentlige sektor må imidlertid ses i en bredere samfundsøkonomisk sammenhæng.

Forudsætningen for en fornyet vækst i den danske økonomi er en styrkelse af de udlandskonkurrerende erhverv. Under konjunkturopsvinget midt i 1980'erne var det meget vanskeligt for disse erhverv at skaffe tilstrækkeligt med kvalificeret arbejdskraft. Følgen var lønpres, en forværring af lønkonkurrenceevnen og dermed en opbremsning af opsvinget.

Den slags situationer skal hindres i fremtiden. Initiativer til forbedring af arbejdsmarkedets struktur skal ses som et led heri. Samtidig skal det sikres, at den offentlige sektor ikke beslaglægger en for stor del af arbejdsstyrken.

En nedbringelse af andelen af offentligt ansatte i forhold til arbejdsstyrken er desuden betingelsen for en varig sænkning af skatte- og udgiftstrykket.

Løsningen af problemerne på arbejdsmarkedet samt en nedbringelse af skatte- og udgiftstrykket er efter regeringens mening nøglen til en sund og nødvendig vækst i den private sektor.

Ved konkrete personalereduktioner i den offentlige sektor må man – ligesom det er tilfældet for den private sektor – naturligvis have som forudsætning, at den pågældende institution/virksomhed driftsøkonomisk set opnår en besparelse.

Det kan ikke udelukkes – som anført i spørgsmålet – at opgave- og byrdefordelingen mellem kommuner, amter og den statslige sektor i enkelte tilfælde kan resultere i dispositioner, hvor f.eks. en kommune gennem besparelser overfører de samme – eller flere – udgifter til amtet. Det er næppe et stort problem, men uanset det skal det løses. Løsningen må søges gennem en mindre skarp opdeling inden for den kommunale sektor og/eller ved at forbedre incitamentstrukturen, således at målene i de enkelte enheder i den offentlige sektor harmonerer med målsætningerne for den samlede offentlige sektor.

I frikommuneprojekterne er der bl.a. indarbejdet en større grad af prisfastsættelse mellem frikommunerne og amtet. I den nordjyske frikommunemodell udløser en indlæggelse på hospitalet af ældre, som kun har plejehjemsbehov, en betaling fra frikommunen til amtet svarende til de faktisk afholdte omkostninger. Derigennem får frikommunen incitament til at oprette plejehjemsplasser, hvilket er samfundsøkonomisk billigere.

Generelt er det målsætningen, at de samfundsøkonomisk billigste løsninger findes på kort såvel som lang sigt.

Spm. nr. S 28

Til indenrigsministeren (5/10 90) af:

Glistrup (FP):

»I hvilket omfang kan kommuner (amter) opnå offentlige tilskud, såfremt de huser eller støtter udlændinge, f.eks. i form af statsrefusioner, øgede bloktilskud og/eller beløb via kommunal udligningsordning?«

Begrundelse

Baggrunden for spørgsmålet er oplysninger i Jyllands-Posten for 28. september 1990 (s. 5) om, at en arbejdsgruppe, der tæller embedsmænd fra syv ministerier, lægger op til, at kommunerne skal have 6.000 kroner årligt i ekstra bloktilskud pr. indvandrerbarn under fem år.

Før man går i gang med den slags foranstaltninger, må man selvsagt have en samlet oversigt over, hvor vidt galskabsbehandlingen på området allerede er fremskreden. Det er det, der efterlyses med nærværende spørgsmål.

Svar (15/10 90):

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jeg kan oplyse, at der ifølge § 21 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner ydes tilskud til kommunernes merudgiftsbehov vedrørende flygtninge og indvandrere. Kommunerne tildeles i indeværende år i gennemsnit 2.665 kr. pr. flygtning og indvandrer i alt og 12.403 kr. pr. 6-16-årig.

Jeg har desuden forelagt spørgsmålet for Arbejds-, Bolig-, Kultur- og Socialministerierne.

Fra Arbejdsministeriet har jeg fået oplyst, »at ingen kommuner (amter) kan få del i mi-

[Indenrigsministeren]

nisteriets refusions- og tilskudsordning i kraft af, at de huser eller støtter udlændinge.«

Jeg har modtaget følgende udtalelse fra Boligministeriet:

»Det fremgår af § 64 i lov om individuel boligstøtte, at staten som udgangspunkt refunderer kommunernes udgifter til boligsikring med 40 pct. og udgifterne til boligydelse samt boligstøtte til kommunale pensionistboliger med 75 pct.

Som en undtagelse herfra gælder efter bestemmelsens stk. 2, at udgifterne til boligstøtte (boligsikring og boligydelse) til personer, der har opnået opholdstilladelse efter

- 1) udlændingelovens §§ 7-8,
- 2) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 2, eller
- 3) udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2-4, som følge af tilknytning til en i Danmark fastboende person, når denne person selv er kommet til landet efter de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1 og 2, eller når tilknytningen kan føres tilbage til en sådan person, refunderes af staten med 100 pct. i 6½ år efter datoen for opholdstilladelsen.

I boligstøttelovens kapitel 11 a er fastsat særlige regler for lån til betaling af indskud m.v. til flygtninge.

Kommunen har herefter pligt til at yde lån til betaling af beboerindskud i almennyttigt byggeri eller depositum eller lignende vedrørende andet byggeri, såfremt ansøgeren opfylder visse primært indkomstmæssige forhold.

Efter § 57 e og f har kommunen endvidere mulighed for at yde lån til sådanne indskud m.v., selv om ansøgeren ikke opfylder de nævnte betingelser.

Efter § 57 h gælder, at når en person opnår lån eller garanti for lån til depositum i privat udlejningsbyggeri, yder kommunalbestyrelsen efter ansøgning garanti for opfyldelsen af kontraktmæssige forpligtelser over for udlejeren til at istandsætte boligen ved fraflytning.

Endelig gælder efter § 57 i, at såfremt en beboelselighed af ejeren stilles til rådighed for kommunalbestyrelsen til brug for flygtninge som nævnt i § 57 a og tilbudet accepteres, betaler kommunalbestyrelsen lejen fra det tidspunkt, fra hvilket lejligheden er til rådighed, og indtil udlejning sker.

Med hensyn til refusion for så vidt angår disse låneregler gælder efter § 64, stk. 3 og 5, at staten refunderer kommunernes udgifter efter §§

57 b og c (hvor kommunen er forpligtet til at yde lån til indskud og depositum) samt h og i med 100 pct., og kommunernes udgifter til lån efter §§ 57 e og f, hvor kommunen har mulighed for at yde lån, med 50 pct.

Af de udlånsmidler, som er fornødne til lån efter lovens §§ 57 b og c (pligtlån), stiller staten forskudsvis 100 pct. til rådighed til kommunerne, mens der for så vidt angår udlånsmidlerne til lån efter lovens §§ 57 e og f forskudsvis stilles halvdelen til rådighed, jf. § 64, stk. 4.

Hvad angår udlånsmidler til lån efter lovens §§ 57 h og i, stiller staten disse til rådighed, når udgiften er afholdt.«

Kulturministeriet har oplyst, »at der ikke under Kulturministeriets departement findes ordninger, hvormed man giver bloktilskud eller statsrefusion til kommuner og amter, såfremt de huser eller støtter udlændinge.«

Fra Socialministeriet har jeg modtaget følgende udtalelse:

»På Socialministeriets område er der kun særlige refusions- eller tilskudsordninger for udlændinge for så vidt angår kommunernes udgifter efter bistandsloven til flygtninge.

Efter bistandslovens § 134, stk. 3, refunderer staten kommunernes udgifter til flygtninge, bortset fra udgifter til administration og rådgivning og vejledning, i 6½ år efter datoen for opholdstilladelsen. Kommunernes udgifter efter bistandsloven til andre personer end flygtninge refunderes ikke eller kun delvis af staten.

I de første 18 måneder efter opholdstilladelsen vil hjælpen til flygtninge normalt blive ydet af Dansk Flygtningehjælp på Socialministeriets vegne. Hjælpen ydes efter bistandsloven. Socialministeriet dækker Dansk Flygtningehjælps udgifter herved.«

Spm. nr. S 29

Til *industriministeren* (5/10 90) af:

Gade (SF):

»Hvad agter ministeren at foretage sig for at redde de 300 job, der er fare for at miste på tre danske tekstilvirksomheder, fordi det ikke længere er muligt for de pågældende at eksportere til Sovjet, efter at man har stoppet eksportkreditterne?«

Begrundelse

Af Jyllands-Posten (Erhverv og Økonomi) si-

[Gade]

de l den 4. oktober 1990 fremgår det, at et »stop for eksportkredit til Sovjet koster 300 job«. Det fremgår endvidere, at der er fare for, at de eksportordrer på tilsammen 120 mio. kr., der er mistet, bliver overtaget af tekstilfirmaer fra andre EF-lande.

Svar (12/10 90):

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Med anledning i de sager, som spørgeren nævner, tog jeg den 4. oktober 1990 kontakt med Eksportkreditrådet og gav udtryk for den vægt, jeg lægger på, at overgangsproblemer med betalinger fra sovjetiske købere ikke ødelægger den indsats, som eksportører med garanti fra Eksportkreditrådet har lagt i at komme ind på markedet. Jeg fremhævede samtidig, at sagerne om betalingsforsinkelser fortsat bør behandles på kommercielt forsvarlig måde i overensstemmelse med retningslinjerne for rådets arbejde.

Jeg har efterfølgende fået oplyst, at Eksportkreditrådet kan tilbyde eksportører, der i forvejen har garanti på Sovjetunionen, en særlig, midlertidig ordning med forhøjet præmie og lavere garantiprocent, som giver virksomhederne respit til at klare de akutte problemer med deres mangeårige handelsforbindelser.

Spm. nr. S 30

Til **justitsministeren (5/10 90)** af:

Carsten Andersen (SF):

»Ministeren bedes oplyse, hvorfor ministerens vejledning om SSP-samarbejdet åbner for, at der kan ske udveksling af personlige oplysninger uden tilsagn allerede på et forberedende stadie af kriminalitetsforebyggelsen, når dette er i strid med justitsministerens og socialministerens tilkendegivelser om, at SSP-vejledningen ville tage udgangspunkt i, at videregivelse af personlige oplysninger mellem myndigheder uden tilsagn kun kan ske undtagelsesvis.«

Svar (18/10 90):

Justitsministeren (Engell):

Justitsministeriets vejledning nr. 163 af 17. august 1990 om udveksling af oplysninger i forbindelse med det kriminalitetsforebyggende samarbejde mellem politiet og kommunerne m.v. indeholder en beskrivelse af den nye be-

stemmelse i retsplejelovens § 115 b, som blev indsat i loven ved lov nr. 403 af 13. juni 1990 om ændring af retsplejeloven.

Vejledningen er udarbejdet i fuld overensstemmelse med lovforslagets bemærkninger og de besvarelser og tilkendegivelser m.v., der er givet under Folketingets behandling af lovforslaget.

Af vejledningens pkt. 3 fremgår det, at det kriminalitetsforebyggende samarbejde omkring bestemte børn og unge bygger på et princip om frivillighed, og at forældrene og den unge derfor som hovedregel bør inddrages i løsningen af problemerne. Det bør også sikres, at de pågældende er indforstået med, at myndighederne samarbejder om sagen. Det gælder uanset, at retsplejelovens § 115 b efter sin ordlyd generelt giver mulighed for udveksling af oplysninger uden samtykke fra de pågældende.

For at myndighederne kan få klarlagt, om der overhovedet er et problem med en bestemt gruppe af unge, må myndighederne som led i en foreløbig drøftelse nødvendigvis udveksle visse synspunkter og oplysninger. Det kan ske uden samtykke.

Spm. nr. S 31

Til **energiministeren (5/10 90)** af:

Riishøj (SF):

»Vil ministeren aktivt arbejde for, at de nye demokratier i Østeuropa inddrages i IEA, Det Internationale Energiagentur, således at disse lande får gavn af de særlige kriseordninger, og vil ministeren desuden forsikre, at spørgsmålet om nedbringelse af energiforbruget bliver oprioriteret i IEA's arbejde?«

Begrundelse

De østeuropæiske lande oplever i disse dage en oliekrise, der langt overstiger »krisen« med hensyn til forsyninger i Vesten. I det ny Europa er denne skævvridning ikke retfærdig. Gennem spørgsmålet ønskes oplyst, om ministeren vil arbejde for, at de nye demokratier i Østeuropa inddrages i IEA, således at der med hensyn til fordeling i krisetider og i analysearbejdet med hensyn til energibesparelser etableres et system for hele Europa.

Det vil være naturligt, at Sovjetunionen som verdens største olieproducent og olieeksportør inddrages i arbejdet. Et samarbejde i Europa

[Rilshøj]

om energibesparelser og solidariske fordelingsordninger vil stabilisere priserne til gavn også for udviklingslandene, der rammes allerhårdst af olieprisstigningerne.

Svar (16/10 90):

Energiministeren (Bilgrav-Nielsen):

Der har i de seneste måneder været drøftelser i OECD om udformningen af en særlig tilknytningsform, som OECD (herunder IEA) vil kunne tilbyde landene i Central- og Østeuropa, herunder Sovjetunionen. Regeringen arbejder aktivt for, at drøftelserne herom hurtigst muligt bringes til et positivt resultat.

Det er tanken, at indholdet af samarbejdet mellem OECD og de enkelte Østlande skal tilpasses de enkeltes landes individuelle behov og ønsker. Fra dansk side vil man virke for, at et samarbejde på energiområdet, herunder en eventuel deltagelse i krisefordelingssystemet, får en central placering.

Jeg kan forsikre, at Danmark og andre lande længe har arbejdet for en opprioritering af IEA's arbejde vedrørende nedbringelse af energiforbruget og andre problemstillinger vedrørende energi og miljø. Bl.a. som et resultat heraf har IEA allerede foretaget en opprioritering af dette arbejde.

Den af Golfkrisen affødte kraftige stigning i olieprisen har yderligere understreget nødvendigheden af, at de internationale bestræbelser på at begrænse energiforbruget forstærkes.

Spm. nr. S 32

Til *justitsministeren* (5/10 90) af:

Sterup (KF):

»Vil ministeren kommentere behovet for at stramme reglerne for indsattes orlov fra fængslerne?«

Begrundelse

De seneste uger har aviserne kunnet berette om flere tilfælde, hvor indsatte på orlov enten har begået ny kriminalitet eller er udeblevet fra fængslet efter endt orlov. En enkelt har endda medvirket i Lykkehjulet i TV 2. I den forbindelse bedes ministeren belyse, hvor ofte indsatte overtræder reglerne for orlov f.eks. ved at begå ny kriminalitet, og om der derfor kan være behov for at stramme eller indskærpe de eksisterende regler.

Svar (12/10 90):

Justitsministeren (Engell):

De gældende regler for udgang er fastsat i Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære nr. 31 af 18. marts 1986. Det fremgår af reglerne, at det er en forudsætning for udgang, at fare for misbrug ikke antages at foreligge. Drejer det sig om indsatte, der er dømt for farlig kriminalitet, skal der udvises særlig forsigtighed ved vurdering af misbrugsfaren. Der er endvidere fastsat regler for, hvornår institutionen skal indhente en udtalelse fra politiet.

I 1989 blev der givet i alt 54.778 udgange, heraf blev der i 168 tilfælde begået ny kriminalitet, hvilket svarer til en misbrugsprocent på 0,3.

Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, vil naturligvis løbende vurdere behovet for ændringer i reglerne, men vil samtidig understrege, at det er af væsentlig betydning for de indsattes evne og vilje til at klare sig uden kriminalitet efter løsladelsen, at de under afsoningen kan bevare forbindelsen med ægtefælle, børn og familie.

Spm. nr. S 33

Til *trafikministeren* (9/10 90) af:

Arne Melchior (CD):

»Ministeren bedes redegøre for, hvor langt bestræbelserne er kommet med henblik på at skabe erstatningsarbejdspladser i Korsør og Nyborg i forbindelse med åbningen af fast forbindelse over Storebælt.«

Begrundelse

Ved indgåelsen af aftalen om fast forbindelse (1986) blev det bestemt, at der skulle nedsættes et eller flere udvalg, der i god tid og i et samarbejde mellem de involverede amter og kommuner samt staten skulle forberede situationen ved (den etapevise) åbning af fast forbindelse over Storebælt, således at tabet af arbejdspladser bliver kompenseret ved konkrete positive foranstaltninger.

Svar (15/10 90):

Trafikministeren (Torben Rechendorff, fg.):

[Trafikministeren]

I den politiske aftale af 12. juni 1986 om Storebælt er bl.a. indeholdt følgende bestemmelse:

»De lokale beskæftigelsesmæssige overgangsproblemer vil især berøre Korsør Kommune. Ved udflytning af statslige arbejdspladser og ved disponeringen af de arealer, der bliver ledige ved færgefartens ophør, skal de lokale beskæftigelsesmæssige forhold tilgodeses.«

For så vidt angår statslige arbejdspladser kan det oplyses, at der er truffet beslutning om udflytning af Holmen til Korsør, ligesom den regionale Told- og Skattestyrelse placeres i denne by.

Der er endvidere truffet beslutning om, at arbejdhavnen ved Lindholm efter anlægsarbejdet afslutning bliver kommunal trafikhavn, hvilket vil kunne danne grundlag for øget beskæftigelse i Nyborg.

Der er nedsat samarbejdsgrupper vedrørende planlægningen af den fremtidige anvendelse af DSB's ledigblivende arealer i de to kommuner. Der er endvidere med støtte fra Egnsudviklingsrådet igangsat et projekt til fremme af den erhvervmæssige udvikling i Storebæltregionen, herunder dannelsen af internationalt konkurrencedygtige vækstcentre omkring Storebæltforbindelsen, der kan tiltrække nationale som internationale investeringer. Der vil blive udarbejdet en handlingsplan for den bedst mulige udnyttelse af de erhvervmæssige muligheder. Projektet gennemføres i et samarbejde mellem de to kommuner og amtskommuner, Industri- og Handelsstyrelsen og A/S Storebæltforbindelsen.

Spm. nr. S 34

Til *udenrigsministeren* (9/10 90) af:

Graversen (S):

»Har udenrigsministeren på Danmarks vegne fordømt Israels drab af mindst 21 og lemlæstelse af over 100 palæstinensere i Jerusalem forleden, og har ministeren taget afstand fra Israels højesterets godkendelse af kollektiv afstraffelse for nylig på baggrund af episoden i Alburig?«

Begrundelse

Israel strammer fortsat »jernnæven« omkring de besatte områder med død og lemlæstelse til følge.

Vedtagelsen for nylig i Israels højesteret om deportation af 10 palæstinensere og masseødelæggelse af palæstinensiske boliger som hævn for drabet på en israelsk soldat strider mod menneskerettighederne.

Israel nægter fortsat at tale med modparten, og deres fremfærd giver betænkelig vind i sejlene for de rabiate kræfter i PLO.

Svar (16/10 90):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Den 9. oktober vedtog De Tolv en erklæring om voldsepisoderne i Jerusalem. I erklæringen beklager vi dybt de israelske besættelsesstyrkers overdrevene anvendelse af vold for at undertrykke palæstinensiske demonstrationer.

I den forbindelse henvises til, at voldsanvendelsen finder sted på baggrund af gentagne krænkelse af folkeretten, ikke mindst for så vidt angår Genèvekonventionen om beskyttelse af civile personer i krigstid. Her tænkes ikke mindst på de gentagne tilfælde af deportationer fra de besatte områder og de kollektive afstraffelser. Vi har gentagne gange i kraftige vendinger fordømt disse foranstaltninger, og den israelske regering kan ikke være i tvivl om vores holdning.

Spm. nr. S 35

Til *udenrigsministeren* (9/10 90) af:

Graversen (S):

»Vil udenrigsministeren efter de seneste begebenheder i Jerusalem og andre besatte områder nu presse på for at koble Israel-Palæstina-konflikten sammen med en fredelig løsning af Golfkrisen?«

Begrundelse

Den franske præsident har været fremme med forslag om en sådan sammenkobling, og efter de seneste begebenheder burde alle kunne se, at der er en sammenhæng med Israel-Palæstina-konflikten i alt, hvad der sker i Mellemøsten.

Svar (16/10 90):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det er ikke svært at finde sammenhænge mellem forskellige problemer i Mellemøsten.

[Udenrigsministeren]

Jeg lægger imidlertid vægt på, at løsningen af Golfkrisen ikke kobles sammen med en løsning af det palæstinensiske spørgsmål og den arabisk-israelske konflikt. Med en sådan sammenkobling vil Saddam Hussein i hvert fald i arabiske øjne have retfærdiggjort angrebet på Kuwait og påvist, at vold og aggression betaler sig.

En løsning af det palæstinensiske spørgsmål og den arabisk-israelske konflikt er imidlertid fortsat påtrængende, og jeg finder det dybt beklageligt, at den irakiske aggression har udskudt fremskridt i fredsprocessen.

Spm. nr. S 47

Til *socialministeren* (11/10 90) af:

Jane Oksen (FP):

»Hvorledes mener ministeren man kan beskytte vore ældre mod overtrædelse af tavshedspligten hos »behandlere« i forbindelse med indførelse af »kommunikationsbog« i hjemmeplejen?»

Begrundelse

Der henvises til artiklen i Plejehjemslederen den 15. september 1990 »Etik og tavshedspligt« af Musse Bundgaard, Aistrup.

Efter det anførte bruger nogle kommuner en slags »kommunikationsbog« i hjemmeplejen, og de ældre må så finde sig i, at alle interne oplysninger er tilgængelige for alle. Spørgeren finder, at der må fastsættes regler for, hvilke meddelelser der er frit tilgængelige, og hvilke der bør opbevares af særligt udvalgte personer eller hos den ældre selv, der så kan bestemme, til hvem disse oplysninger kan fremvises. Ældre må have krav på, at sådanne oplysninger er beskyttet af tavshedspligt hos personalet.

Svar (18/10 90):

Socialministeren (Aase Olesen):

»Kommunikationsbog« er én blandt flere betegnelser på et hæfte eller en lille bog, som kan ligge fremme hos mennesker, der betjenes af den kommunale hjemmeplejeordning. I hæftet skrives meddelelser fra og til de medarbejdere, der har deres arbejde i det pågældende hjem. Det kan være faktiske oplysninger om den ældres tilstand, og det kan være oplysninger af mere vurderende karakter. Da bogen ligger fremme hos brugeren, har alle, som kom-

mer i hjemmet, i princippet lejlighed til at læse og skrive i den.

Der findes ikke centralt fastsatte regler på dette område. Det er op til den enkelte kommunale hjemmepleje, om et sådant system skal indføres. Når der er grund til at tro, at der i disse år sker en vis udbredelse af systemet, er det, dels fordi hjemmeplejen yder bistand til personer, som kan have svært ved at videregive faktiske oplysninger, dels fordi en kommunikationsbog ud fra et medarbejdersynspunkt er et praktisk værktøj i det daglige arbejde.

Oplysninger af fortrolig karakter i kommunikationsbogen vil være omfattet af forvaltningslovens regler om tavshedspligt. Hjemmeplejen er derfor ansvarlig for, at oplysningerne ikke kommer uvedkommende i hænde. I det omfang, den ældre er indforstået med, at oplysningerne er tilgængelige i bogen, vil der ikke opstå tavshedspligtsproblemer.

Spm. nr. S 50

Til *justitsministeren* (11/10 90) af:

Birthe Hansen (SF):

»Vil ministeren tage skridt til at fjerne aldersgrænsen i § 69 i lov om rettens pleje?»

Begrundelse

Spørgeren mener, at alle begrænsninger i love, der begrundes i fødselsdato, bør ophæves. Aldersgrænsen i ovennævnte paragraf umuliggør udnævnelse til nævning eller domsmand efter det fyldte 66. år.

Svar (18/10 90):

Justitsministeren (Engell):

Formålet med retsplejelovens § 69 er at fastsætte, at lægdommere, der udpeges for en periode af 4 år, ikke kan virke, efter at de er fyldt 70 år. Aldersgrænsen for de juridiske dommere er ligeledes fastsat til 70 år.

§ 69 udelukker således f.eks. ikke, at en lægdommer kan være fyldt 69 år, hvis den pågældende er udpeget som 65-årig.

Efter min opfattelse bør den nævnte aldersgrænse ikke ændres.

Jeg kan i øvrigt i den forbindelse oplyse, at der i den nuværende aldersmæssige fordeling af lægdommere er en vis relativ overvægt af ældre lægdommere. Undersøgelser har f.eks. vist,

[Justitsministeren]

at aldersgruppen 60-64 år udgør godt 13 pct. af lægdommerne mod knap 8 pct. af befolkningen.

Spm. nr. S 51

Til *socialministeren* (11/10 90) af:

Jane Oksen (FP):

»Hvilke rettigheder har ældre på plejehjem, når disse ombygges til beskyttede boliger?«

Begrundelse

Spørgeren efterlyser lovgrundlaget for, at ældre skal fratages deres status som plejehjemsbeboere i flere år, fordi plejehjemmet er under ombygning til beskyttede boliger, og mener ikke, at der kan være tale om at fratage dem denne status, før ombygningen er tilendebragt.

Svar (18/10 90):

Socialministeren (Aase Olesen):

Indledningsvis bemærkes, at der ikke siden 1. januar 1988 har kunnet påbegyndes opførelse af beskyttede boliger, heller ikke ved ombygning af plejehjem, jf. bistandslovens § 80. Spørgsmålet må derfor besvares ud fra den forudsætning, at ombygningen sker til ældreboliger efter ældreboligloven.

I begrundelsen efterlyser spørgeren lovgrundlaget for, at ældre skal fratages deres status som plejehjemsbeboere i flere år i forbindelse med ombygningen.

Hertil kan oplyses, at den pågældende ældres optagelse i et plejehjem hviler på en beslutning efter bistandslovens § 83, hvorefter den pågældende efter sin helbredstilstand opfylder betingelserne for optagelse i et plejehjem. Det følger heraf, at kommunen har en pligt til at skaffe en erstatningsbolig under ombygningen, og det kan i den forbindelse være nødvendigt midlertidigt at anvise en anden bolig i eller uden for plejehjemmet. I forbindelse med ombygning af plejehjemmet er beboeren ikke beskyttet mod en uønsket flytning af bestemmelsen i bistandslovens § 83, stk. 2, hvorefter krav om fraflytning af boligen kun kan gennemføres, såfremt kravet støttes på forhold, der kan sidestilles med en af de i lejelovens kapitel XIII nævnte opsigelsesgrunde. Der henvises herved til Socialministeriets besvarelse af 20. februar 1990 af spørgsmål nr. S 516.

En beboer, der midlertidigt er fraflyttet sin plejehjemsbolig under dennes ombygning til ældrebolig, må i kraft af den oprindelige beslutning efter bistandslovens § 83 fortsat betragtes som visiteret til plejehjem med de rettigheder, dette indebærer, herunder med hensyn til omsorg og pleje og med hensyn til betaling. Først ved indflytning i ældreboligen sker der en ændring i den pågældendes status, idet denne flytning må sidestilles med fraflytning fra plejehjemsboligen.

Spm. nr. S 52

Til *socialministeren* (11/10 90) af:

Jane Oksen (FP):

»Kan man pålægge plejehjemsbeboere betaling for ophold på plejehjem, når boligen ikke opfylder de størrelsesmæssige krav til egen bolig?«

Begrundelse

Et plejehjem ombygges til beskyttede boliger, der skal være færdige i 1993. Beboerne, der er meget dårlige, anbringes i små værelser på 8 m² og afkræves betaling for opholdet, samtidig med at der udbetales pension.

Beboerne må efter spørgerens mening stadig betragtes som plejehjemsbeboere, da boligen ikke opfylder de størrelsesmæssige krav, der stilles til egen bolig.

Svar (18/10 90):

Socialministeren (Aase Olesen):

I begrundelsen for spørgsmålet henvises til et plejehjem, der ombygges til beskyttede boliger, hvor beboerne anbringes i små værelser på 8 m². Da der ikke efter 1. januar 1988 kan oprettes beskyttede boliger efter bistandsloven, er det formentlig ældreboliger, der tænkes på i spørgsmålet. Der henvises endvidere til, at der i forbindelse med ombygningen opkræves betaling for opholdet samtidig med, at der udbetales pension.

Hvis udbetaling af pension sker efter reglerne i bistandslovens § 85 a, er der tale om en videreførelse af betalingsreglerne for plejehjemsbeboere.

Såfremt der er tale om, at beboerne midlertidigt er fraflyttet plejehjemsboligen under ombygning, vil beboeren dog fortsat skulle betrag-

[Socialministeren]

tes som visiteret til plejehjem og være omfattet af reglerne herom, indtil indflytningen i ældreboligen kan gennemføres.

Betalingen for opholdet vil indtil flytningen være afhængig af, om der er tale om et plejehjem med pensionsudbetaling efter bistanndslovens § 85 a eller et plejehjem, hvor pensionen anvendes til betaling for opholdet, jf. lovens §§ 84 og 85. Størrelsen af erstatningsboligen er således uden betydning for fastsættelse af betalingen, som under alle omstændigheder skal ske efter reglerne for plejehjemsbeboere.

Spm. nr. S 56

Til *socialministeren* (12/10 90) af:

Pernille Forchhammer (S):

»Vil ministeren konkret oplyse, hvori forskellen består mellem de af Holbæk Kommune i henhold til ungdomsydelsesordningen etablerede såkaldte praktik- og vejledningsforløb i private virksomheder og ansættelse i privat virksomhed med løntilskud?«

Svar (18/10 90):

Socialministeren (Aase Olesen):

Med hensyn til den nuværende ungdomsydelsesordning i Holbæk Kommune skal jeg tillade mig at henvise til mit svar af 20. september 1990 på spørgsmål nr. S 1212.

Jeg kan supplerende anføre, at det over for Socialministeriet er oplyst, at den nuværende ordning har været forhandlet med organisationerne, men at deres endelige stillingtagen endnu ikke foreligger.

For så vidt angår ansættelse i privat virksomhed med løntilskud er der i lov om beskæftigelsesmuligheder for unge m.v., der hører under arbejdsministeren, givet nærmere regler om at forbedre beskæftigelsesforholdene for ledige under 30 år og andre særligt udsatte grupper.

Det fremgår af disse regler, at arbejde med løntilskud skal tilbydes på overenskomstmæssige løn- og arbejdsvilkår eller de sædvanlige ved tilsvarende arbejde.

Forskellen mellem de to ordninger er således især, at Holbækordningen omfatter udbetaling af kontanthjælp efter bistanndsloven, mens dette ikke gælder ved ansættelse i privat virksomhed med løntilskud.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 7: Forespørgsel til industriministeren [om Dansk Internationalt Skibsregister (DIS)].

Af Tommy Dinesen (SF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 10/10 90).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 18:

Forslag til lov om ændring af lov om anlæg af fast forbindelse over Storebælt.

Af trafikministeren (Knud Østergaard).

(Fremsat 4/10 90).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Søgaard (S):

Man kunne måske nok have ønsket sig et bedre tidspunkt i Storebæltsforbindelsens historie for fremsættelsen af dette lovforslag fra regeringen, men vi er positive over for forslaget.

Vi mener, det er rigtigt, at det kendskab og den viden – det, man på godt dansk kalder knowhow – som vi kan få i forbindelse med Storebæltsforbindelsens opbygning, og det gælder jo både på godt og ondt, kan bruges videre i forbindelse med forskellige senere forbindelsers eventuelle opbygning.

Vi er også glade for at se, at lovforslaget rummer en afgrænsning både på det økonomiske og på en række andre områder, som gør, at det ikke påbyder, at staten får nogle udgifter af dette her.

Der kan være nogle småting, vi kan drøfte under udvalgsarbejdet, men vi er altså positive over for lovforslaget.

Svend Åge Petersen (KF):

Danmarkshistoriens største entreprenørpagave blev endelig i 1987 opstartet ved, at Folketinget vedtog loven om anlæg af en fast forbindelse over Storebælt. Et så stort projekt, der in-